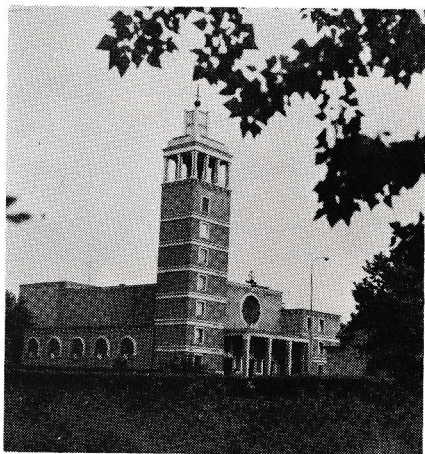

SALEZIJANSKI VESTNIK

3/1979

**Cerkev Sv. Terezije D. J.
Ljubljana—Kodeljevo**

SALEZIJANSKI VESTNIK
Glasilo salezijanske družine
LETO 51 (1979) št. 3 — 8. IX. 1979

Izdaja Salezijanski inspektorat
Ljubljana, Rakovniška 6

Odgovarja in ureja
dr. Stanis Kahne (stk)
z uredniškim odborom

Oprema: Ivan Kogovšek
Tisk: Tiskarna Ljudske pravice
Ljubljana

VSEBINA

- 2 Don Bosko o Mariji Pomočnici
- 3 Kodeljevo v Ljubljani — 60 let
- 4 Dominik Savio — 25 let svetniškega sijaja v Cerkvi mladih
- 6 Papež Wojtyła od Varšave do Krakova
- 10 Salezijansko delo v Vietnamu danes
- 11 15-letnica prištinske župnije
- 12 Nove maše: Črenšovci, Vranja peč, Sv. Lovrenc na Pohorju
- 15 Vzgjajmo kakor don Bosko
- 16 Župnija Boštanj
- 18 Pismo iz Koroške
- 20 Romanje v Rim
- 20 Salezijanski sotrudniki
- 21 Zlati jubilej Štefana Vogrina
- 22 Iz družine molivcev za poklice
- 23 Dobri gospod Janko Valjavec
- 24 Ali ga poznate?

DON BOSKO O MARIJI POMOČNICI

V nobeni številki Salezijanskega vestnika ne sme manjkati beseda o Mariji. O njej je za salezijansko družino gotovo najlepše povedal naš oče Janez Bosko. Beremo jo v Molitvenem bogoslužju salezijanske družbe na praznik Marije Pomočnice.

Sveta Devica je šla obiskat sveto Elizabeto. Ko jo je ta ugledala, je bila napolnjena s Svetim Duhom in je začela prerokovati: ‚Blagoslovljena ti med ženami in blagoslovljen sad tvojega telesa‘.

S temi besedami je Sveti Duh po ustih Elizabete poveličal Marijo. Tako je hotel povedati, da jo je Bog blagoslovil in izbral, da bi prinesla ljudem tisti blagoslov, ki ga je izgubila Eva, a so po njem hrepeneli dolga stoletja.

Marija je na čestitke sorodnice odgovorila po božjem navdihu: ‚Moja duša poveličuje Gospoda, ker se je ozrl na nizkost svoje dekle, glej, odslej me bodo blagrovali vsi rodovi‘.

Da bi se Marijina slava lahko razširila na vse rodove in bi jo vsi blagrovali, je bilo potrebno, da bi ona storila kaj izrednega in trajnega za vse te rodove. Ker naj bi bil torej trajen razlog njihove hvaležnosti, mora biti tudi nenehna hvala njej. Ta trajna in čudovita dobrina ne more biti drugo kot pomoč, ki jo daje Marija ljudem. Ta pomoč mora obsegati vse čase in se širiti na vse kraje in na vse vrste ljudi.

Naslov ‚Pomoč kristjanov‘, ki ga pripisujemo zvišeni Odrješnikovi materi ni nekaj novega v Cerkvi Jezusa Kristusa. V teh zadnjih časih so začeli klicati sveto Devico s tem naslovom zaradi posebnega razloga. Ne gre toliko za prošnje v zasebnih zadevah, ampak zaradi silnih in neposrednih nevarnosti, ki grozijo vernikom. Danes napadajo Katoliško Cerkev samo, napadajo jo v njenih nalogah, v njenih ustanovah, v njenem poglavarju, nauku in redu; napadajo jo kot katoliško Cerkev, kot središče resnice, kot učiteljico vseh vernih.

Da bi dosegli posebno varstvo z nebes, se zatekamo k Mariji kot k skupni Materi, kot k posebni Pomočnici katoliškim voditeljem in ljudstvom.

Zato izjavljamo, da je Marijo Bog zares postavil za ‚pomoč kristjanom‘ in se je za tako izkazala v vseh časih v splošnih nesrečah, posebno v prid ljudstvom, ki so trpela in se borila za vero.

Sveta Devica naj nam pomaga živeti po nauku in veri, ki ji je na čelu rimski škof, predstavnik Jezusa Kristusa in nam izprosi milost, da bi vztrajali v sveti službi na zemlji, in mogli potem nekega dne doseči kraljestvo slave v nebesih.

KODELJEVO V LJUBLJANI - 60 LET

Ravno v letih, na katera nas malone slehernega dne spominjajo razni manj pomembni jubileji, se je na svetovnem zemljevidu prvič z lastnim imenom pojavil tudi vinograd pod Triglavom. Prav po svetopisemsko, naj bi Slovenija segala od morja do velike reke. Toda spočeta je bila kot okrnjen in opustošen vinograd, ki je žejal po božjem blagoslovu. Rojena ni bila samo v krvi in trpljenju. Ob grobovih žrtev prve svetovne vojne je jokalo, po takratni uradni statistiki, tudi 16 000 vojnih sirot in še toliko več same sebi prepuščene mladine.

Kronist priča: „Tako so se salezijanci v začetku 1919 odločili, da odpro v Ljubljani mladinski dom... Dolgo so iskali primerne prostora na obrobju Ljubljane. Pa pokaže nekoč, za vse dobro vedno vneti moščanski župan Jože Oražem, tja čez Ljubljano na kup zapuščenih vojaških barak nasproti Hribarjeve tovarne.“

Prvič so trije prijatelji mladine (dva salezijanska duhovnika in en klerik) prespali v hladnih demobiliziranih vojaških hlevih Ob Ljubljani, 21. novembra 1919 leta. Pod okriljem Lurške Marije je nato v Mladinskem domu dobivalo 300 do 400 šolarjev skozi dve leti zajtrk in kosilo. V poznejših letih je bila ta oskrba omejena na 40–50 otrok, dejavnost Mladinskega doma pa se je razširila še na druga področja.

27. septembra 1925 se je Mladinski dom lahko preselil v novo stavbo, ki še danes stoji ob cerkvi, in ki, k sreči, z glasbeno šolo in

kinodvorano deloma služi svojemu prvotnemu namenu.

„V novem domu se je razgibalo tudi novo življenje zlasti v kapelici, v društvenih prostorih, v dvorani in na igrišču. Kapelica je postala že skoraj premajhna, zato so salezijanci kmalu začeli z delom za zidavo večje cerkve ob Mladinskem domu, ki naj bo posvečena sv. Tereziji Deteta Jezusa, kot prvo svetišče njej na čast na slovenski zemlji.“

5. aprila 1936 so blagoslovili temeljni kamen in že 9. oktobra 1938 so novo cerkev blagoslovili in jo izročili bogoslužnemu namenu. Prav ta njen namen je po osvoboditvi prišel pod vprašaj. In ker se ji je takrat zopet zgodovinsko odprla zelena luč, lahko ob različnih izgubah danes beleži še nadaljna znamenja izpolnjenih obljub sv. Terezije: „Kdor me bo česa prosil, se mu bom odzvala.

Po svoji smrti bom trosila rožni dež milosti na zemljo.“

29. junija 1960 postane župnijska cerkev in 21. marca 1965 je z novim prezbiterijem ozaljšana, kakor nevesta za svojega ženina, slovesno posvečena. Leto 1971 ji doda zvonik in značilno zunanjo obliko, leta 1976 jo od znotraj olepšajo še lestenci in 1978 v levi ladiji barvna okna z edinstvenim križevim potom.

Od leta 1971 dalje se poleg župnijskega dela odvija pod njenim krovom tudi oznanjevalna in katehetska dejavnost don Boskovihih sinov, delo, ki v nekem smislu presega domet nekdanjega Mladinskega doma. Področje te dejavnosti zavzema namreč važno mesto v slovenski cerkvi in sega celo preko meja.

Šest desetletij žrtev, dela, molitev in blagoslova. Utegnemo pozabljati na bogastvo, ki je oblikovalo rodove pred nami. Ta zgodovina nas zadoljuje in utrjuje, kako bi tudi mi postali deležni nebeških rož Male Cvetke.

Ob tem jubileju se nam vsiljuje v premišljevanje psalm 79. Z vsemi prijatelji Male Cvetke pa se nam med Karibdinim vrtincem in Scilino pečino izvija tudi psalmistova molitev, ki prerašča v gotovost neke navzočnosti:

Bog vsemogočni, pridi, ozri se z nebes in obišči ta vinograd.

Varuj, kar je zasadila tvoja desnica, naj poganja tebi v slavo.

Alojzij-Slavko Snoj

DOMINIK SAVIO

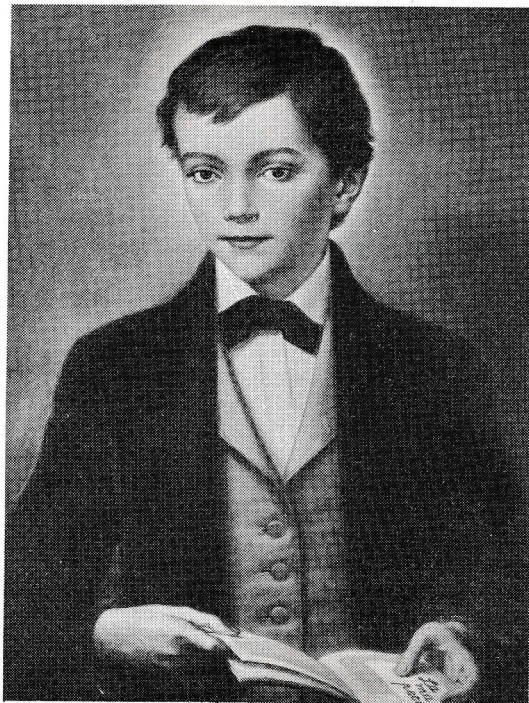
PETINDVAJSET

LET

SVETNIŠKEGA

SIJAJA

V CERKVI

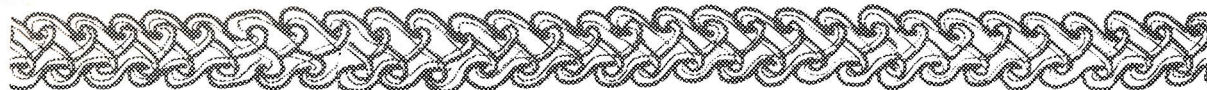

Dominik Savio je bil pred 25. leti proglašen za svetnika. Rodil se je 2. aprila 1842 v vasi Riva, nedaleč od don Boskovega rojstnega kraja. Še isti dan je bil krščen. Dobrih 12 let mu je bilo, ko je vstopil v don Boskov Oratorij v Turinu. Če je že od tedaj zelo resno jemal svoje krščansko življenje in se s pomočjo božje milosti in skrbnih staršev vedno bolj zavestno naravnaval na poti herojskega krščanstva, je pod vodstvom svetnika Janeza Boska z vso naglico – v dveh letih in pol svojega bivanja v Oratoriju – dosegel višek svetosti. Pij XII. ga je 5. marca 1950 proglasil za blaženega, v Marijinem letu pa, 12. junija 1954, za svetnika.

Salezijanci smo prepričani, da je Dominik Savio eden od največjih darov, ki ga je Bog dal po Mariji Pomočnici našemu ustanovitelju in salezijanski družini. Po mladem kristjanu Dominiku se je v don Boskovem Oratoriju Bog razodeval mladim, ker so v njem imeli močan dokaz, da imajo nebesa oblast nad zemljo in, da je dobro v človeku močnejše kot zlo. Don Boskova vzgojna metoda in njegovo oznanjevanje evangelija, sta prejela v Dominiku Saviu utelešeno potrdilo. Salezijanska družina vrši svoje poslanstvo danes lažje, ker prejema moč svetniške luči od najmlajšega svetnika ne-mučenca.

Sporočilo Dominika Savia mladim danes, njihovim staršem in vzgojiteljem, je resnično odkritje. Če mladi izgubljajo zaupanje v starejše, je to predvsem zato, ker jim nudijo svet v razpadu, brez upanja v prihodnost. Dominikovo sporočilo nam nudi novo moč za premagovanje obupa nad smislom življenja. Oglejmo si le nekaj izrazitejših potez njegove močne duhovne osebnosti.

ZAUPANJE V VZGOJITELJA. Dominik je živel v ozračju popolnega zaupanja v svoje starše in v svojega duhovnega očeta Janeza Boska. Ko je bil don Bosko na obisku pri svojem bratu Jožefu, sta se 2. oktobra 1854 prvič srečala. „Hitro sva si popolnoma zaupala, on meni in jaz njemu“, je zapisal don Bosko o tem srečanju. Svetniški vzgojitelj je bil v prvi vrsti pozoren na božji poseg v srcu mladih in na njihov osebni dinamizem rasti, zato mu ni bilo težko pridobiti si njihovega zaupanja. Njegova periodična srečanja s posamezniki so bila kratka, 10 minutni pogovor mu je zadostoval. Sam Dominik Savio je pisal svojemu očetu 7. septembra 1855, da se je z don Boskom enkrat samkrat pogovarjal celo uro. Poleg teh pogovorov je Dominik bil deležen navodil, ki jih je prejemal od don Boska v zakramentu sprave: „Če imam kako bolečino v srcu, grem k spovedniku, ki mi svetuje, kar je božja volja“. Splošno duhovno vodstvo je don Bosko izvajal v pridigah in kratkih govorih po večernih molitvah. Tako so na Dominika napravile posebno močan vtis misli, ki jih je slišal v postni pridigi 1855. leta. Da smo vsi poklicani k svetosti in da nam jo je vsem dano doseči, to je bilo zanj neke vrste odkritje. Hotel se je o duhovnem izkustvu, ki ga je ob tej priložnosti doživel, natančneje in v popolnem zaupanju osebno pomeniti z don Boskom, kar je pomenilo zanj odločilen zagon v avanturi svetosti.

PRIJATELJSTVO Z JEZUSOM IN NJEGOVO MATERJO. Na veliko noč, 8. aprila 1849, se je Dominik prvič srečal z euharističnim Jezusom. Tedaj je zaslutil, da prijateljstvo z Jezusom in Marijo presega meje zemeljskega življenja. Sklepu „moja prijatelja bosta Jezus in Marija“ je zato dodal trdno odločitev: „Rajši umreti, kakor grešiti“. Sedemletni kristjan je razumel, da gre za izbiro med življenjem in smrtjo, da zapravi prijateljstvo z Jezusom in Marijo pomeni zapraviti vse. Pet let pozneje je na praznik Brazmadežne še z večjo zavestjo zaupal svoje zemeljsko življenje Jezusu in Mariji: „Hočem tako živeti, da bom vsak dan lahko prejel obhajilo. Hočem iz dna duše sovražiti greh in se mu ustavljati. Marija, podarim ti svoje srce. Daj, da bo ostalo vedno tvoje. Daj, da bom rajši umrl, kakor da bi storil en sam greh“. Dominik se ni bal, da bi ga ta popolna predanost Jezusu in njegovim blagrom omejevala v svobodi. Čutil je namreč, da svoboda ne obstaja v odsotnosti vsake vezi, nasprotno, svoj višek doseže ravno v odločitvi za popolno povezavo in prijateljstvo z Jezusom, največjim prerokom resnice in ljubezni, resničnim prijateljem mladih, ki predstavlja vedno mladost za človeka. Ko je Janez Pavel II. 5. maja letos razlagal salezijanski mladini to Dominikovo duhovno značilnost, jih je spodbudil takole: „Vedeti in verovati moramo, da nam Kristus in Marija pripadata. Kje boste našli moč za optimizem, za vaš načrt prenove? Kakor Dominik Savio: v Jezusu in Mariji, ki nista samo vzornika, ampak prijatelja, del našega življenja. Vi pripadate njima in onadva pripadata vam“.

TAKOŠNJE SODELOVANJE Z BOŽJIMI POSEGI. Bog je posegal na različne načine v Dominikovo mlado življenje, on pa je skušal z vsemi svojimi močmi in takoj sodelovati z božjim delom. „Čutim željo in nujno, da postanem svet. Na vsak način hočem postati svet“, je dejal don Bosku po njegovi pridigi v aprilu 1855. Ob neki drugi priliki je naravnost pesniško izrazil svoje mistično doživetje nujne po božjem življenju: „Teči moram, sicer me bo na poti presenetila noč“. Svojega prijatelja je nekaj pred svojo in njegovo smrtjo preroško opozarjal: „Bog naj naju vedno ohranja v svoji milosti in nama pomaga, da postaneva sveta. In to kmalu, ker se bojim, da bo nama zmanjkalo časa“. „Tako“, je edini odgovor na božjo milost, na Gospodov mimohod, ki je enkrat in neponovljiv. Dominik nikoli ni zanemarjal časa milosti in odrešenja, kar je velika skušnjava, pravi don Bosko, za mlade ljudi. Ta skušnjava je danes še posebno močna, ker pre malo verujemo v božje posege in v Kristusovo odrešitveno silo, ki nam je stalno na razpolago. Naj nam zopet spregovorijo sedanji papež: „Globoko moramo verovati in živeti to gotovost. Sicer bodo imele, žal, vedno nove težave na nas tako moč, ki bo vsilila v naša srca tistega nevarnega črva, ki se imenuje obup, navada in strahotna prilagoditev premoči, ki jo ima zlo. Najbolj prikrita skušnjava, ki danes muči kristjane, še prav posebej mladino, je prav v tem, da se odpovedo upanju v zmogovito Kristusovo navzočnost. Navdihovalec vsega zla, hudobni duh, je od vedno močno na delu, da bi v srcu vsakega človeka ugasil luč takega upanja“ (Govor 5. maja 1979).

POPOLNA RAZPOLOŽLJIVOST ZA APOSTOLAT. Prvi don Boskov nasvet Dominiku, ki si je iz dna duše želel svetosti, je bil apostolat: „Da postaneš svet, si moraš prizadevati, da boš pridobil duše za Boga. Nobena stvar na svetu ni tako sveta, kakor pomagati k dobremu dušam, za katere je Jezus Kristus prelil svojo dragoceno kri do zadnje kaplje“. Dominiku ni bilo težko sprejeti ta nasvet. Svojemu soimenjaku Angelu Saviju je že nekaj mesecev pred srečanjem z don Boskom odgovoril na vprašanje, zakaj želi biti sprejet v Oratorij: „Hočem postati duhovnik, da bi lažje rešil svojo dušo in da bi pomagal k dobremu tudi drugim“. Janezu Bosku pa je ob prvem srečanju dejal: „Če mi bo Bog naklonil to veliko milost (sprejem v Oratorij), goreče želim postati duhovnik“. V takem razpoloženju je Dominik hitro in globoko dojel don Boskovo središčno izjavo za salezijansko duhovnost, in doživeto teženje po tesnem prijateljstvu z Jezusom in Marijo spajal s teženjem pomagati drugim k enakemu prijateljstvu. „Misel pridobivati duše za Boga ga je spremljala povsod“, pravi don Bosko o njem. „O, kako bi bil srečen, če bi mogel pridobiti vse svoje tovariše za Boga“, je večkrat ponavljal. Pravilnik družbe Brezmadežne, katere soustanovitelj je bil, je ves prežet z duhom apostolata. Sporočilo Dominika Savia mladim danes je gotovo tudi popolna razpoložljivost za apostolat. Z besedami koncilске poslanice jim pravi: „Čujte klic svojih bratov in pogumno jim dajte na razpolago svoje mlade moči!“ In z Janezom Pavlom II.: „Kristus potrebuje naše osebe, naš razum, naše energije, našo vero, našo ljubezen, našo svetost. Govoriti hoče človeku z vašim glasom, ljubiti z vašim srcem, pomagati z vašimi rokami, reševati z vašim prizadevanjem“. Don Bosko je takole razložil svoj poklic apostolata med mladimi, ki je bil prenapolnjen s težavami: Bogu se ne more reči „ne“. Dominik ni slišal od don Boska te razlage, začutil pa jo je v njegovem življenju in ga posnemal.

Nobelov nagradjenec Aleksis Carrel je zapisal, da modrost življenja ni v tem, da nič ne delamo, da se lahko miselno zabavamo, da služimo denar, da dobimo pokojnino, ampak v tem, da živimo herojsko. Res, da je v očeh nekaterih mladih herojsko življenje nespamet, a le ta nespamet je sprejemljiva. Kristus, in tisti, ki se ne bojijo njegovih blagov in vesele novice, se z navdušenjem odločijo za to pot. Petnajstletni kristjan Dominik Savio je med njimi v prvih vrstah.

Rudi Borštnik
inspektor

PAPEŽ WOJTYLA OD VARŠAVE DO KRAKOVA

Arnikov cvet za ljudi, za sodobni svet, za človeštvo

„Papež je moral vztrajati do konca, neutrudno je nadaljeval pot iz kraja v kraj, govoril je, pel, molil brez počitka. Raje se bo zlomil, kot bi popustil. Ve, kaj pomeni ta pot. To je začetek nečesa novega. Tu gre za narod, ki je bil tisočletje tesno povezan s Cerkvijo, sedaj pa so si v povojnih letih oblasti prizadevale, da ga od Cerkve odrešijo“.

Se mi je razlagal taksist, ki me je peljal iz rimskega letališča po vrnitvi iz Poljske, kjer sem kot posebni poročevalec „Družine“ spremljal papeža Janeza Pavla II. na njegovi devetdnevni romarski poti. Poslušal sem taxista, čeprav se z vsem, kar mi je povedal nisem mogel strinjati, ali pa natančneje, sporočilno jedro papeževega romanja sem videl drugod. Preveč so ga politično „zlorabili“.

Te politike, ki ima v osnovi načelo „kdo bo koga“, sem bil sit tudi prav na tem romanju. V čem se je pokazala, da mi je šla tako na jetra? Moskva je zmanjševala pomen papeževega romanja na Poljsko, televizija je posredovala v Moskvi le 30 sekund izsek iz papeževega srečanja z Gierekom. Agencija Tass pa je odprla za rusko časopisje vse svoje vire, ko je papež govoril na taborišču Oswiecim-Brzezinka. Podčrtovala je tiste odlomke govora, ki so ji ustrezali. Iz političnih razlogov, verjetno, upravljalec s poljsko televizijsko kamero v vseh dnevih papeževega bivanja meri zgolj na oltar, zajame papeža, spremstvo, v bližini oltarja sestre, ki klečijo. Politika je zame tisto, ko so policisti zablokirali dolgo kolono avtobusov z romarji pred Čenstohovo. Morda so od daleč prišli, pa jim na koncu tik pred ciljem preprečijo še nekaj poti. Politiko sem videl pri nekaterih zahodnih časnikarjih, ki so hlastali le po takih papeževih izjavah, ki so jih potem lahko zvarili na svoj model v boju proti marksizmu, komunizmu, socializmu, pre-

zrli pa so bistveno sporočilo, ki je daleč preraščalo vsako politiko in vse ideološke sisteme.

Samo iz zdravega raste veliko

Dve veliki potovanji je papež Wojtyla opravil v času dosedanjega pontifikata: V Latinsko Ameriko in na Poljsko. V dva različna sveta, toda v obeh je bil kakor potujoča okrožnica „Človekov odrešenik“.

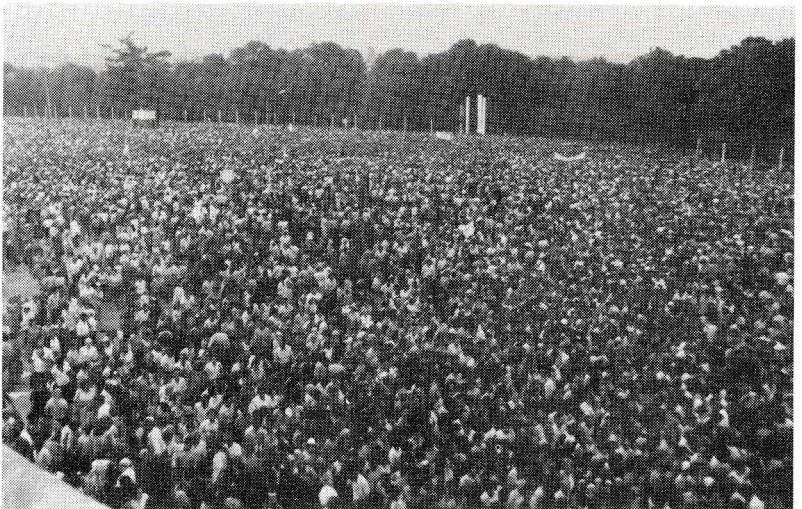
Na več mestih je pojasnjeval namen svoje romarske poti na Poljsko. Najboj avtentično je bilo pojasnilo deveti dan romarske poti ob srečanju s časnikarji.

„Ko sem postal papež, je bila ena mojih prvih želja, da bi obiskal romarske kraje v Italiji, svetišča narodnih zavetnikov. Poromal sem k sv. Frančišku Asiškemu in h Katarini Sienski. Pri teh velikih svetnikih sem si hotel zagotoviti pomoč pri svojem novem poslanstvu. Iz istih razlogov sem čutil potrebo obiskati velika romarska svetišča v domovini. Zahvaljujem

se Bogu za njegovo dobroto, da mi je bilo to dano uresničiti prav v letu, ko Poljska slavi deveto stoletnico svojega prvega zavetnika, sv. Stanislava.“

Gostom iz tujine, ki jih je sprejel 9. junija, poudari, kako želi, da bi „povsem razumeli“ namen njegovega romanja po Poljski. Gre za slovesno praznovanje 900 letnice mučeniške smrti škofa Stanislava. Ta se je uprl nepravilnostim in nemoralnostim kralja Boleslava, zato mu je ta z lastnim mečem strl življenje. Narod je Stanislava začel častiti kot svetnika, Boleslavova oblastniška roka pa je še dandanašnjim Poljakom simbol vseh, ki segajo po Cerkvi, ali omejujejo svobodo vere, medtem ko je vsem poljskim škofom sv. Stanislav še dandanašnji zgled branilca vere, morale, neustrašene odločnosti, kadar gre za blagor domovine, naroda in Cerkve.

Spet je ob drugi priliki povedal, da je prišel oznanjat „velika božja dela“, pričevat za Kristusa, služiti dostojanstvu človeka, se zavzemati za pravice vseh, kakor je to delal

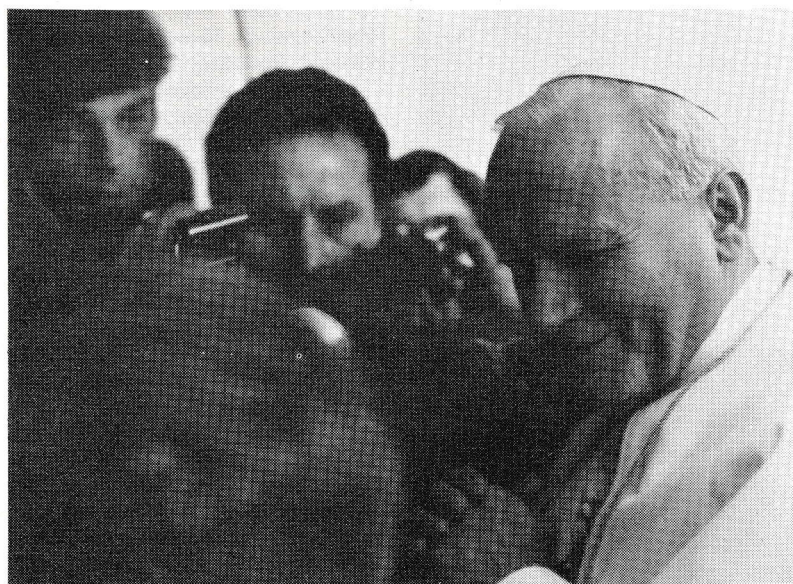

Ob zgovorni manifestaciji duha verujočih Poljakov in vseh slovanskih narodov, ki so bili v devetih junijskih dneh v tesni duhovni povezavi, je papež Wojtyla „z glasom močnih“ vgrajeval slovanski duhovni etos v arhitektoniko krščan-

stva, s silnim zaupanjem in srečo, z neuklonljivo voljo, družno z dvanajstmilijonsko množico vernih, kar se jih je v dnevih papeževega romanja zbralo na pomembnih krajih poljske duhovne zgodovine.

Za ta velikanski oder na krakovskih Blonah, na katerem je bil evharistični oltar z relikvijami sv. Stanislava, so konstruktorji uporabili 270 ton kovine ter 200 kubičnih metrov lesa. S svojega sedeža je imel papež lep razgled na večmilijonsko množico ljudi ob slovesnosti 900-letnice mučeniške smrti sv. Stanislava, pred seboj je v ozadju imel wawelsko stolnico in vse krakovsko mesto.

Malo časa se je papež Janez Pavel II. pomudil med časnikarji na poletu iz Rima v Varšavo, posebno srečanje pa je imel z nami zadnji dan svoje romarske poti v sprejemni dvorani nadškofijske palače v Krakovu. Med drugim je dejal: „Skrbite vedno, da bo vaša informacija popolna, natančna in resnična. Slehernega vzgajajte k odgovorni zavzetosti za splošni napredek. Vselej izpričujte resnico. Po meri zvestobe resnici bodo ljudje cenili vaše delo in vam bodo zanj hvaležni. Slehernega izmed vas mora voditi načelo, ki ga je Jezus izrekel ob svojem sodnijskem procesu: „Zato sem rojen, zato sem prišel na svet, da spričujem resnico!“

S kraja „moderne Golgote“, iz Brzezinke-Oswiencima, pa ta veliki romar pogloblja sporočilo o Kristusu, razglša resnico, ki je ne more načeti nobena človeška propaganda: „To je zmaga, ki premaga svet: naša vera. Na tem kraju je bila dobojevana posebna zmaga, porojena iz vere v Boga, iz ljubezni do bližnjega, tiste enkratne ljubezni, ki daje življenje za svoje prijatelje.“ To je prstovoljna smrt Maksimilijana Kolbeja, namesto očeta številne družine.

pred tolikimi stoletji sveti škof in mučenec Stanislav Ščepanov.

Ta njegov oznanjevalni namen se je razodeval v slovesnem razglasu na Trgu zmage v Varšavi:

„Cerkev je Poljski prinesla Kristusa, to se pravi ključ za razumevanje velike in temeljne stvarnosti — človeka. Brez Kristusa ni mogoče razumeti človeka, ne vedeti, kdo je, ne kakšno je njegovo resnično dostojanstvo, ne, kaj naj bi bilo njegovo poslanstvo, v čem njegov končni cilj... Brez Kristusa ni mogoče razumeti človeka, z nobenega dela sveta ga ni mogoče odriniti...!“

Razodeval se je ob grobu Neznanemu vojaku na istem Trgu zmage:

„Na koliko krajih Evrope in sveta je padal ta vojak in je izpričeval s svojo smrtjo, da ne bo pravične Evrope brez neodvisne Poljske na geografski karti! Na koliko bojnih poljih je pričeval za pravice človeka, ki so neločljivi del narodovih pravic! Kolikokrat! In je umiral za „našo in vašo svobodo!““

Zvenel je z enako odločnostjo na Belvederju, pred zbranim političnim forumom:

„V naravi poslanstva Cerkev je, narediti človeka boljšega, ozavestiti ga v njegovem dostojanstvu, v njegovih življenjskih, družinskih, družbenih in domovinskih dolžnostih. V cilju je torej človek, ki mu lahko zaupaš, človek, ki se zaveda svojih pravic in svojih dolžnosti, ter je družbeno odgovoren, ustvarjal in koristen... Za svoje delovanje Cerkev ne prosi nobenih privilegijev, želi samo neovirano uresničevati svoje osnovno poslanstvo. Za to si poljski škofje na čelu s primasom kardinalom Štefanom Višinskim prizadevajo že nad trideset let. Za to razumevanje govorijo tudi zgodovinski razlogi poljskega naroda, ki ga ni mogoče razumeti brez tesne medsebojne povezanosti, in dejstvo, da hčere in sinovi tega naroda v veliki večini pripadajo katoliški Cerkvi. Poleg vsega tega pa je to razumevanje eden osnovnih prvin etičnega in mednarodnega reda v Evropi ter sodobnem svetu, torej nekaj, kar zadeva osnovne pravice naroda in človeka.“

To sem povsem razumel šele takrat, ko sem prebrskal vire izven teh, ki nam jih je dajala na razpolago poljska tiskovna agencija Interpress. Besede kardinala Višinskega: „Jasna gora je nerazdružljivi

Na varšavskem Trgu zmage so Poljaki postavili 15 metrov visok lesen križ. Pomenljivo je široka rdeča preproga povezovala evharistični oltar s križem z grobom Neznanemu vojaku. Oznanjevana beseda papeža Wojtyła je dopolnjevala vso simboliko: „Brez Kristusa ni mogoče razumeti človeka, ne vedeti, kdo je, ne kakšno je njegovo resnično dostojanstvo, ne, kaj naj bi bilo njegovo poslanstvo, v čem njegov končni cilj...“

„Zbogom, Poljska, zbogom, domovina! Želim ti srečo v vseh tvojih podvigih. Lahko je reči zbogom, pa je vendar tako težko odpotovati!“ (slovo na krakovskem letališču)

vo povezana z življenjem Poljaka, vzdržuje narodno enotnost ter tesno povezanost s Cerkvijo in njeno hierarhijo.“ Jasna gora je središče poljske verske in nacionalne zavesti, srce poljskega ljudstva, simbol narodne in verske identitete. Pred podobo božje Matere na Jasni gori je 3. maja 1791 Poljska prejela Ustavo kot prva evropska država, druga na svetu, takoj za ZDA. Vselej so Poljaki sem prihajali, ko so bili ogroženi kot narod. V času okupacije, in pozneje, ko so v imenu Stalinove razsvetljene podedbe krožile po deželi protiverske skupine. Ko je kardinal Višinski bil v zaporu, se je v enem samem dnevu, 26. avgusta 1956, zbralo

pred Jasnogorskim Marijinim svetiščem nad milijon Poljakov proseč na miren način osvoboditev primasa. Eden prazen sedež pred oltarjem je spominjal na „veliko odsotnost“. Med evharistično daritvijo poljskih škofov je bila na oltarju tudi hostija, ki jo je iz pripora poslal primas Višinski, hoteč simbolično izraziti, da je v duhu ves navzoč pri milijonski množici ljudi, družno s škofi okrog njega. Sem, Jasnogorski božji Materi, so prispeli milijoni poljskih vernikov k slovesnosti tisočletnice pokristjanjene Poljske, leta 1966, a se te slovesnosti ni smel udeležiti papež Pavel VI., ker je

Gomulko, prvi partijski sekretar Poljske, zavrnil njegov obisk. Kakor bi nič več ne štelu dejstvo, da je vsak četrti katoliški duhovnik na Poljskem bil žrtev druge svetovne vojne, natančneje, da so 2700 poljskih škofijskih duhovnikov, 850 redovnih duhovnikov in 300 redovnih sester, požrla nacistična koncentracijska taborišča, skupaj z množico drugih kristjanov, ki so z življenjem izpričali svoj protest blazni ideologiji, rasnim idolom. Brez konca je ta povest!

Cerkev je hotela vedno samo eno: Poživiti ljubezen, odkrivati ljudem višje vrednote in načela. Samo to lahko združuje vse ljudi, samo to lahko ukinja sovraštvo in nasilje v sodobnem svetu. Tako je navdušeno govoril kardinal Wojtyła, ko se je v letu 1963 vrnil v domovino s prvega zasedanja II. vatikanskega koncila.

Se je razglašal ta neutrudni „maratonec“ stoletja svoj oznanjevalni etos:

„Avtentičen dialog mora na vsak način upoštevati prepričanje verujočih, zagotoviti jim mora vse državljanske pravice, ustvariti normalne pogoje za delovanje Cerkve kot verske skupnosti . . . Ta dialog ni tako preprost, saj gre za pogovore z oblastniki drugačnih nazorov, takih, ki v osnovi nasprotujejo učenju Crkve, toda gre za dobro človeka in naroda.“ Pozneje je na krakovskem letališču dodal: „Glejmo z upanjem v to medsebojno zblíževanje ter z mislijo, ki je v osnovi našega socialističnega sistema: osvobajanje z delom, socialna pravičnost, splošna zagotovljenost človekovih pravic.“ Od tod tudi upravičena zahteva poljske škofovske konference po „svobodnem pristopu do vseh sredstev družbene obveščanja“ in nemotenem oblikovanju katoliških organizacij.

Slovanski etos v arhitektoniki krščanstva

Z bratskim poljubom miru je v Gnjeznem pozdravil Cerkev, ljudstvo, nadškofe, škofe, duhovnike, redovne skupnosti, vse ljudi, vso Poljsko, tisto, ki je že „tisoč let uvedena v skrivnost božjega življenja z zakramenti krsta in birme“.

Prav tu, v Gnjeznem, zibelki poljskega krščanstva, je z „močnim glasom“ pozdravljaj vse slovanske narode kot prvi slovanski papež v zgodovini Cerkve, prvi papež, ki roma po poteh duhovne

zgodovine slovanskih narodov in narodnostnih skupin.

„Ta papež prihaja, da bi pred vso Cerkvijo, pred Evropo in pred vsem svetom spregovoril o teh slovanskih narodih in narodnih skupinah, na katere se je tolikokrat pozabljal. Prihaja in kliče z „močnim glasom“. Prihaja, da bi pokazal različna pota, ki vodijo v slavno dvorano binkoštnega praznovanja, pota, ki vodijo od križa k vstajenju. Prihaja, da bi vse te narode objel skupaj z lastnim narodom ter jih priklenil k srcu Cerkve, k srcu Matere Cerkve, v katero ta papež tako brezmejno zaupa.“

S ponosom je govoril o svojem slovanskem izvoru, hvaležen Bogu, da je Slovan in sin poljskega naroda s stoletji, v katerih je deloval Sveti Duh, da z vso duhovno dediščino desetih stoletij kot „slovanski papež slovesno razglašča duhovno enotnost krščanske Evrope, ki je zakoreninjena v tradicijah vzhoda in zahoda, kjer se je oznanjala „ena vera, en krst, en Bog in Oče vseh“.

„Misel Jezusa Kristusa je, spočeta v Svetem Duhu,“ je papež zagotavljal, da ob koncu drugega tisočletja krščanstva postane v svetu in v Cerkvi vidna navzočnost slovanskih narodov v veliki skupnosti Cerkve.

„Danes, v letu Gospodovem 1979, razmišljamo o prihodu Svetega Duha. Mislimo na jezik naših prednikov, ki so ga v daljni zgodovini ob binkoštnem prazniku začeli govoriti. Ob tem ne moremo mimoiti tudi drugih slovanskih in sosednjih jezikov. Tega ne morem mimoiti predvsem jaz kot prvi slovanski papež v zgodovini Cerkve. Morda me je Kristus prav zaradi tega izbral, morda me je Sveti Duh k temu vodil, da skupnosti Cerkve dodam razumevanje besede in jezika, ki tuje zveni romanskim, nemškimi, anglosaškimi in keltskim ušesom. Mar ne čutite Kristusov nagib v delovanju Svetega Duha, da se Mati Cerkve ob koncu drugega tisočletja krščanstva s polnim razumevanjem, s posebnim čustvom vdanosti odpira tistim človeškim jezikom, ki jih družijo skupni koreni, ki kljub določenim razlikam v načinu pisanja zvenijo tako sorodno in družinsko?“

Vse je klical v en sam objem, spominjajoč jih velikih zgodovinskih dogodkov pokristjanjevanja.

„Ko razmišljamo o krstu Poljske, ne moremo mimo pokristjanjevanja Slovanov: Hrvatov in Slovencev, h katerim so prišli misijonarji že v letu 650 in se je pokristjanjevanje končalo že v letu 800; Bolgarov, knez Boris je prejel krst v letu 864 ali 865; Moravcev in Slovakov, h katerim so prišli misijonarji že pred letom 850, v letu 863 pa sta v Velikomoravsko prišla sveta brata Ciril in Metod, da sta utrdila vero mlade krščanske skupnosti; Čehov, kneza Borivoja je krstil sv. Metod . . . Končno se je pokristjanjevanje Evrope končalo s krstom Litvancev konec 14. stoletja.“

Podoba je, kot bi bili zasanjani v preteklost, kristjani, s svojim papežem na čelu. Papež je dejal nasprotno: „Pojdimo z mislijo na preteklost, toda z duhom, uprtim v prihodnost . . . Ne bomo se vračali v preteklost! I ti hočemo prihodnosti naproti! Za to pot: Prejmite Svetega Duha!“

Teško je domisliti vse stvari, vsa doživetja na veliki romarski poti papeža Janeza Pavla II., vso vsebino te „potujoče okrožnice Človekov odrešenik“, daljnosežnost te „oznanjevalne neutrudne hoje“, karizme tega „evangeljskega maratona“. Gotovo pa je eno, kar sem bil že zapisal v Družini, da je papež s svojo živo katehezo na vsej romarski poti zarisoval pomembno zgodovinsko dejanje ob tej tisočletnici Cerkve na Poljskem. Ob zgovorni manifestaciji duha verujočih Poljakov in vseh slovanskih narodov, ki so bili v teh dneh v tesni duhovni povezavi, je papež Wojtyła „z glasom močnih“ vgrajeval slovanski duhovni etos v arhitektoniko krščanstva, s silnim upanjem in srečo, z neuklonljivo voljo, družno z dvanajstmilijonsko množico vernih, kar se jih je v tistih dneh pridružilo papeževi romarski poti. Bilo je hkrati razodetje svetu, da je Cerkev v socialističnih deželah velika moralna sila, ki je ni mogoče zanikati in mimoiti v „zgodovinskih družbenih načrtih“. Razodetje svetu, da je ta papež zaveden Poljak, ki pa govori vsemu svetu, je slovanskega rodu, toda v polni meri tudi evropski človek, ki prerašča ideološke in politične okvire ter kliče k enotni Evropi s krščansko duhovno dediščino, k planetarnemu sožitju, s smislom za odgovornost in sodelovanje, razumevanje in bratstvo med narodi.

jz

SALEZIJANSKO DELO V JUŽNEM VIETNAMU

Naše delo v Južnem Vietnamu

Iz izkušenj, ki sem jih imel na Kitajskem in potem v Hanoju, mi je bilo čisto jasno, da bo prej ali slej novi red prevladal v celem Vietnamu. Ostalo bo samo, kar je v deželi domačega. Zato sem že od vsega začetka mislil na vzgojo domačih poklicev, ki naj za nami prevzamejo don Boskovo delo za Cerkve v novih razmerah.

Delo za poklice sem zastavil metodično. Najprej sem poskrbel za človeško in krščansko vzgojo sirot staršev, ki so padli v vojni: osnovna šola, obrtne, strokovne šole, gimnazija, in nazadnje oblikovalne hiše za duhovne poklice. To šolo smo imenovali „apostolsko“. Pripravljala je kandidate za duhovniški poklic za razne škofije in redove. Tako smo imeli v Tram Hanhu (Hanju) več kot 350 fantov, potem 250 kandidatov za višje študije v Thu Ducu, kjer so bili skupaj s kandidati drugih redov.

Priprava na salezijansko življenje in delo se je pričela že prej, posebno pa še v noviciatu, kjer smo imeli vsako leto vsaj 10 novincev. Ti so svoje študije nadaljevali na katoliški jezuitski univerzi Pija X. v Dalatu; svoj študij so doma dopolnjevali s pedagogiko in sholastično filozofijo. Sobrate laike pa smo po maturi pošiljali na pedagoško politehniko v Sajgon. Višjo pedagoško izobrazbo so prejemale tako kleriki kot laiki na raznih sajgonskih fakultetah.

Sad tega dela so bili profesorji, inženirji, učitelji z državnimi diplomami, zmožni ne samo poučevanja, ampak tudi vodenja strokovnih šol. Razen teh smo pripravljali salezijanske duhovnike za razne specializacije na fakultetah doma in v tujini, posebno na salezijanski univerzi v Rimu: za kateheto, pastoralo, pedagogiko.

Moje glavno delo vrsto let je bilo pripravljanje mladih kandidatov za salezijansko redovno življenje v noviciatu, potem pa še duhovno vodstvo naših duhovniških kandidatov, ki so študirali na zunanjih fakultetah.

Moje delo s kandidati je bilo pripraviti jih za apostolat po odprtih mladinskih domovih. Eden od njih v Thu Ducu je zajemal do 2000 fantov. Svoje aspirante sem razdelil na razne skupine glede na njihove zmožnosti. Poučevali so verouk, prirejali akademije, vodili športno dejavnost, in to ne samo v mladinskih domovih, ampak tudi po sirotišnicah, državnih prevzgojevalnih zavodih in ječah, po župnijah in poganskih vaseh. V ta namen smo imeli primerna prevozna sredstva, ki so bila natovorjena tudi s hrano in pijačo in darovi za najbolj potrebne. Obiskovali so tudi stare, onemogle in bolne. Popravljali so od vojne poškodovane hiše, urejali poškodovane napeljave elektrike, vode, ipd. Fantje so bili navdušeni za tako socialno delo. S tem smo zajeli vse najbolj prizadete ljudi in mladino.

Medtem sem bil dvakrat v domovini, Avstriji in Nemčiji, da bi nabral podporo za naše delo, marsikaj pa so nam dale ameriške vojaške oblasti v Sajgonu.

Salezijansko delo v južnem Vietnamu se je zelo lepo razvijalo in krepilo. Leta 1975, ko je severni Vietnam zasedel Sajgon, smo imeli že 130 mladih salezijancev, a le 17 duhovnikov. Vzporedno z našim delom se je razvijalo tudi delo salezijanskih sester ter laiške veje Donboskovih prostovoljk, ki so mi bile zaupane v duhovno vodstvo. Že 1974 je salezijanska skupnost bila samostojno telo, ločeno od kitajske province. Sveti sedež pa je dal posvetiti precejšnje število pomoznih škofov.

Položaj salezijancev pod novo oblastjo

Z nastopom Ljudske republike Vietnam je bila Cerkve cvetoča in tako tudi naša družba. Vsi smo bili pripravljani iskreno sodelovati z novo oblastjo pri obnovi dežele. Na čelu Cerkve in naše družbe so bili sami Vietnamci.

Toda prav kmalu so prišle omejitve našega dela. Najprej so bile

ukinjene šole, poddržavljene so bile naše ustanove. Zato smo prosili dalatskega in sajgonskega škofa, naj bi nam poverili župnije, ki so bile izpraznjene, ker so župniki zbežali v tujino. Tako smo ustanovili nekako 14 postojank in vanje porazdelili sobrate. Vsaka postojanka je imela zemljišče za obdelavo, od katerega so prihajala sredstva za življenje. Tedaj so bili posvečeni zadnji naši duhovniki, pozneje oblast ni priznala nobenega duhovnika več, češ da jih je dovolj.

Svoje novince sem pošiljal na delo za nasipe proti slani vodi, da bi tako omogočili poljske površine za riž. Ob prostem času pa so skupaj s kleriki poučevali verouk v cerkvi, polni vernikov. Od časa do časa je vsekala mednje trda roka oblasti, ki je aretirala zdaj tega zdaj onega duhovnika ali vplivnega katoličana, ki so izginili neznano kam.

Kriza je zajela tudi nekatere naše sobrate pomočnike, ki so bili visoko kvalificirani. Mienili so, da je njihovo mesto v šoli, kjer želijo „ohraniti svoj poklic in krščansko vzgojo mladih“ — toda šole so bile vse strogo marksistične . . .

Leta 1976 so bili izgnani vsi tuji misijonarji, tudi naši salezijanci nedomačini, razen mene.

V tem času so prek „ljudskega sodišča“ na naši tehnični šoli v Govapu obsodili nekatere naše sobrate, poddržavili šole, druge sobrate pa izgnali na našo župnijo Ben Cat, ki je imela že dobro urejeno farmo.

Kmalu po slovesnosti 25-letnice mojega prihoda v Vietnam, ki smo jo imeli v velikem in vzorno urejenem aspirantatu v Thu Ducu, je oblast zaprla ravnatelj Fabiana, aspiranti so morali vsi domov, drugi mladi salezijanci pa so bili porazdeljeni po štirje na razne župnijske postojanke. Preživljajo se z delom na polju, zvečer pa poučujejo verouk v cerkvi, če zmorejo in smejo.

Kmalu nato so oblasti tudi mene pozvale, naj odidem iz Vietnamu.

Danes

Maja meseca 1979 so salezijanci „na prošnjo oblasti“ prepustili njej naše hiše v Thu Ducu, kjer je ustanovila svoje šole. Predstojnik salezijancev je dosegel od oblasti dovoljenje, da je ustanovil 4 skupi-

ne sobratov po 7 ali 8 po raznih krajih zunaj Sajgona: tam so si morali sami postaviti kolibo, napeljati vodo in izkrčiti zemljo za obdelavo. Prošijo predstojnike po svetu za denarno pomoč, da bi si mogli za silo urediti svoje življenje.

Sedaj je že 22 takih salezijanskih skupin, ki so obenem delovne brigade in redovne skupnosti. Preizkušnje za poklic so velikanske. Vsi ne zmorejo obvladati sedanjega stanja. Nekateri so omagali, nekateri pobegnili v tujino: Filipine, Malezijo, Tajsko. Od tam mi pišejo in prosijo pomoči.

Zdi se, da zaenkrat še vedno obstaja skupnost mladih salezijancev, ki še študirajo v Dalatu, obenem pa delajo v delovnih brigadah. Delo v teh brigadah, ki obnavljajo zapuščena polja, krčijo zemljo za polja, je zelo težko in tudi nevarno, saj je tam vse polno min, kač, raznega mrčesa, pa še

orodja nimajo pravega, so brez zdravil. Zato mnogi bežijo v tujino, ker je življenje sedaj hujše kot v času vojne.

Velika težava za redovno življenje je nepovezanost skupin, ker brez posebnega dovoljenja ni mogoče potovati iz kraja v kraj. Kršitelj tvega zapor ali taborišče. Tako je od 1976 zaprt Jožef. Brez propustnice je šel opraviti eno svojih novih maš v sosednjo župnijo. Leta 1970 so zaprli izvrstnega duhovnika Dominika, ki je bil ravnatelj bogoslovja. Ne sme sprejemati nikakih obiskov. Zaprt je tudi diakon Andrej. Molimo za naše sobrate po ječah in v težavah!

Dobro sem poznal prejšnjega in tudi sedanjega kardinala v Vietnamu. Oba sta naša velika prijatelja. Ko sem bil še v Sajgonu, sem jima priporočil našo salezijansko družnico. Prav gotovo sta storila vse, kar je bilo mogoče.

Podobno kakor salezijanci so tudi naše sestre razdeljene na razne skupine. Njih je nekaj čez dvajset. V Tamhaju so imele lep mladinski dom. Glavno njihovo delo je bilo poučevanje verouka. Druga skupina je v Sajgonu s podobnim delom, tretja skupina pa je v neki veliki vasi priseljencev iz severa. Dobri ljudje so jim postavili kolibo: obdelujejo polje, poučujejo verouk, skrbijo za otroke.

Vseh redovnic v Vietnamu je bilo nekaj tisoč. Škofje jim pomagajo urediti svoje življenje in delo v novi ureditvi: po krščanskih vaseh z delom na riževih poljih, da se preživijo in obenem po svojih močeh gojijo vero v kristjanih, kolikor je v sedanjih okoliščinah to mogoče.

Naši vietnamski bratje in sestre potrebujejo naše molitvene in gmotne pomoči . . .

Andrej Majcen

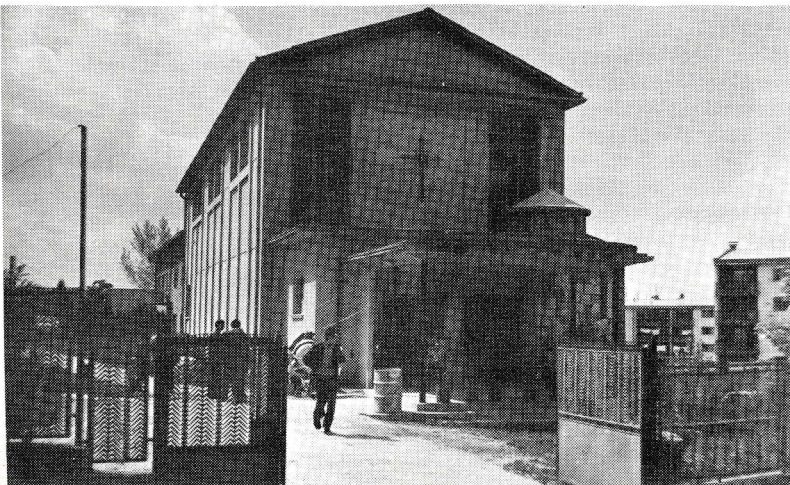
PETNAJSTLETNICA PRIŠTINSKE ŽUPNIJE

Na praznik sv. Antona Padovanskega, zavetnika cerkve v Prištini, smo v nedeljo 13. junija obhajali skromen, a pomemben jubilej: 15-letnico ustanovitve samostojne župnije. Vodijo jo salezijanci že od vsega začetka.

Nekaj let prej je bila našemu sobratu Jožetu Bakanu zaupana naloga, da v glavnem mestu Kosova, v Prištini, zgradi novo cerkev. Prejšnja je bila zaradi urbanistič-

nega načrta odstranjena iz tedanjega mestnega središča.

Cerkev v Prištini je bila podružnica župnije v 25 km oddaljenem Janjevu. Ko je po zadnji vojni Priština začela iz neznatnega, zaostalega mesteca rasti v moderno, razvito mesto, se je obenem z naraščajočim prebivalstvom povečalo tudi število katoličanov v tem mestu. Zbirali so se v tej cerkvi, ko še niti ni bila dograjena.

Tako so dozorele razmere za ustanovitev župnije v Prištini. Tedanji škopsko-prizrenski škof dr. Smiljan Cekada jo je ustanovil dne 11. junija 1964. Poveril jo je včasno upravo salezijancem. Prvi njen župnik je bil graditelj cerkve Jože Bakan. Ustanovitev župnije so slovesno obhajali: med slovesno škofovsko mašo je škof prebral odlok; navzočih je bilo še osem drugih salezijancev.

Ob 15-letnici se je zbralo enako število duhovnikov, slovesnost pa je vodil prizrenski albanski škof Prela skupaj z inspektorjem Rudijem Boršnikom. Navzoči so bili vsi dosedanji župniki in kaplani v Prištini, v spominu rajnih pa so se spomnili zaslužnega pastoralnega delavca v tej župniji, Franca Skuhala.

Za 15-letno življenje te mlade župnije je pomembno, da je prištinska cerkev obenem tudi romarsko središče češčenja sv. Antona Padovanskega, ki je med vsemi najbolj priljubljeni svetnik, ne samo katoličanov, ampak tudi drugovercev te dežele. Na žegnaneje prihajajo od blizu in daleč.

Škof Prela je poudaril posebno nalogo te župnije, da dela za rast duhovnih poklicev. To naj bo tudi znamenje učinkovite prisotnosti don Boskovich sinov na Kosovem.

Fr. Jamnik

NOVE MAŠE ČRENŠOVCI

Mlad človek večkrat gleda na svojo bodočnost z očmi pesimista, kajti v množici vsakodnevnih spodrseljavev in padcev življenja mnogokrat neha biti smiselno. Mladi mnogokrat ne znamo čakati, ne znamo zaupati, saj smo preveč obsedeni od racionalizma, ki nam jemlje toplino srca.

Jože Horvat je trideset let teklen in končno došel na cilj. Povabil sem ga, da mi odgovori na nekaj „zakajev“, ki sem jih ponavljal kot trileten otrok, ki mu je vse novo. Med nama se je razvil zanimiv pogovor.

Ko športnik doseže rekord, ga radovedni novinarji sprašujejo, kako se mu je ta izjemen uspeh posrečil. Jože, tudi mene sili domišljija, da bi ti postavil vprašanje: kako si mogel reči „da“ v letih, ko so mladi še nesposobni trajne odločitve? Puberteta je namreč še zmeraj čas vihravosti in mladostnega zanesenjaštva, čeprav jo spremlja močna usmerjenost v človekov intimni, osebni svet.

„Ko pogledam nazaj, sem se pred petnajstimi leti odločil za duhovniški poklic ravno tako, kot drugi moji sošolci, ki so izbrali svoje poklice. Hočem reči, da odločitev ni bila težka, saj sem že takrat veliko razmišljal o raznih poklicih, izbral sem pa ‚težjo‘ pot do cilja.“

Tvoj rojstni kraj leži med žitnimi polji in zelenimi travniki. Pravi jo, da imajo Prekmurci dvoje src in eno glavo. To je sicer pohvala, kajti preračunljivost danes izgublja svojo avtoriteto. Kljub temu bi mogoče bralce Salezijanskega vestnika zanimalo, kaj je tebe bolj privlačilo: romantika žitnih polj ali majhno število delavcev na polju, ki potrebujejo pomoč?

„Odločitev za salezijansko družbo je pomenila, pustiti eno srce med žitnimi polji in domačim krajem, z drugim srcem in glavo pa slediti navdihom Svetega Duha, ki vodi Cerkev tudi v Sloveniji.“

To pa pomeni: dati se na razpolago kot Kristusov delavec — duhovnik, kjer te potrebujejo.“

Jože, postal si duhovnik in tvoja goreča želja se je uresničila. Kako so mladi, posebno tvoji sošolci in sošolke sprejeli tvojo odločitev? Ne varam se, če pripomnim, da marsikom ne gre v glavo, da si nekdo izbere poklic, ki ne prinaša dobička, ki ni „moderen“, še več, ni v skladu z razvojem naše stvarnosti.

„Teško je na kratko povedati, kar sem doživel v teh letih študija. Sošolci in sošolke so me v gimnazijskih letih gledali nekoliko postrani, mogoče tudi prezirljivo. Svoja stališča so spremenili, ko so se poročili in ustvarili družino. Z nekaterimi sem postal pravi prijatelj in so mi veliko zaupali. Čutil sem, da me potrebujejo, čeprav še nisem bil duhovnik. Marsikatera njihova izkušnja mi je dobrodošla, kajti življenje uči vsakogar. Sam sem doživel in slišal ugovore in pripombe na račun duhovništva, ki ne prinaša dobička in ni „moderno“. Vsem tistim, ki jim ne gre v glavo, da si nekdo izbere duhovniški ali redovniški poklic, bi takole odgovoril: ko se človek odloči za poklic in družinsko življenje, mora marsikaj žrtvovati in se marsičemu odpovedati. Kdor ni doumel svojega družinskega poslanstva, ki je v žrtvi in odpovedi, da lahko nekaj postaneš in ne, da nekaj imaš, tisti tudi ne bo razumel duhovniškega poklica, ki je služenje drugim in za druge.“

Zdi se, da se danes vse obrača na glavo. Mladi neprestano protestirajo proti potrošništvu, standardu in tehniki, ki nam jemlje svobodo. Obenem se čuti močna usmerjenost mladih v intenzivno duhovno življenje. Kako si razlagaš to situacijo?

„Ta trditev je zelo na mestu, a je vendar zelo relativna. Danes je veliko mladih, ki se po končani osemletki kmalu zaposlijo. Ni potrebno veliko študija in že imaš donosen poklic. Večina teh še danes veliko ne razmišlja o sebi in o življenju — živijo tako rekoč na „površju“. Drugo stran medalje predstavljajo tisti, ki veliko žrtvujejo za svoj poklic, veliko razmišljajo, študirajo in s tem bogatijo tudi svojo duhovnost z najrazličnejšimi spoznanji. Ti drugače gledajo na življenje, kot povprečen človek.“

Jože, sedaj si duhovnik in tvoja bodočnost se bo šele začela. Kako si zamišljaš svojo duhovniško službo?

„Lahko rečem, da je bodočnost že sedanost. Nekdo od naših predstojnikov je dejal, da salezijanci v Sloveniji rabimo predvsem duhovnike-delavce, ne pa toliko ‚učene gospode‘. Upam, da bom s končano teološko fakulteto in z izkušnjami, ki sem si jih v teh letih pridobil, dovolj naredil tam, kjer me bodo želeli predstojniki. Pastoralno delo je tako različno in zahtevno, da nehote sili vsakega k študiju — tukaj predvsem mislim na krajše tečaje. Izhajal bom iz baze-župnije, kjer bom in skušal bom prisluhniti utripu ljudi, se prilagoditi mentaliteti, kajti le tako bom lahko, človeško gledano, ‚uspešen‘ in dejaven.“

Nedelja, 8. julija je lahko vsakega, ki se je udeležil nove maše v Črenšovcih, prepričala, da duhovnik tudi pri nas zavzema tako

Nadaljevanje na str. 13

VRANJA PEČ

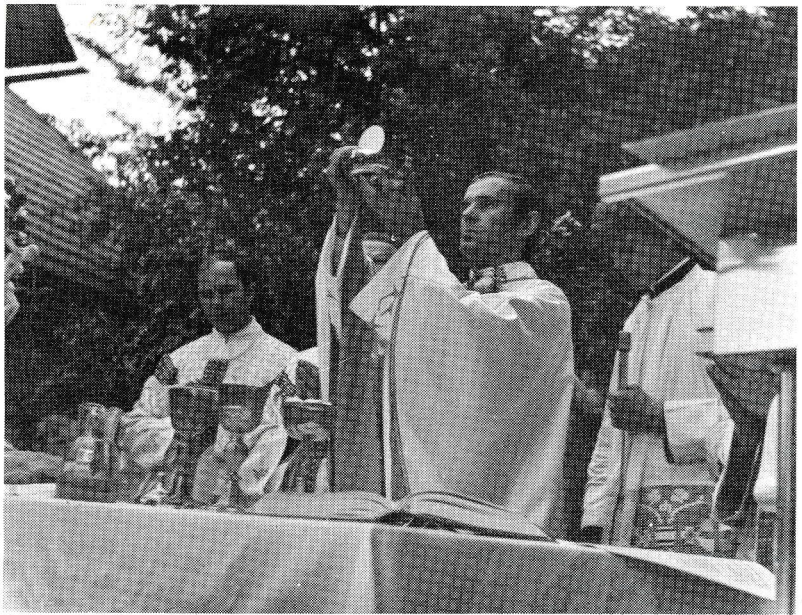
„Novomašnik bod' pozdravljen...“ je donelo te poletne mesece po naših cerkvah. Nove maše in ponovitve le teh so zajele celotno Slovenijo in nas usmerile v svet, ki ga eni iščejo, drugi zavračajo, a noben človek ne ostane miren pred vprašanjem svoje eksistence. Ne gre za to, da bi izumrl človek kot vrsta, ampak je problem človekova identiteta.

Lahko bi rekli, da postaja duhovnik v naših razmerah „redkost“, saj nima statusa „potrebega“ poklica. Da si nekdo izbere „nič“, da bi postal „velik“, je za marsikoga pravi škandal. Je še mogoče misliti in delati drugače, kot to zahtevata standard in tehnika? Kdor to zmore, je postal svoboden in prava osebnost.

Župnija Vranja peč nad Kamnikom je mlada, saj šteje komaj dobrih sto let. Ta majhna fara pa se lahko pohvali s štirimi duhovniki.

Tretji po številu je sedanji župnik iz Komende.

Salezijanec Franc Podbevšek je kar eno dobo trgal hlače, da je sestavil kvartet in pohvali se celo s tem, da izhaja iz iste hiše kot prvi duhovnik. Bog se poslužuje različnih poti in različnih ljudi, zato je ta „čudna“ Francetova dediščina

na le zavidanja vredna. Župnija Vranja peč, majhna po velikosti, z majhno cerkvijo, ne bi mogla sprejeti večjega števila vernikov, zato so slovesnost nove maše pripravili na prostem, pred cerkvijo. K novomašnikovi prvi daritvi v svoji fari se je zbralo kar lepo število faranov, njegovih prijateljev, znancev in sorodnikov. Pet duhovnikov je pred Marijino cerkvijo skupaj z novomašnikom dvigalo Kruh in Kelih. Molili so in se zahvaljevali za dan, ki ga je naredil Gospod. France se dobro zaveda, da si poklic ni sam izbral.

To je največji dar, ki ga prejme družina in še večja milost za tistega, ki je poklican.

Novomašnik je dalj časa živel na Bledu pri župniku, ki je z veseljem sprejel povabilo pridigarja na novi maši. V svojih tehtnih besedah je prikazal zgodovino župnije in duhovnikov, ki so v tem delu Slovenije ljudem budili upanje in jim prinašali veselo oznanilo, ki je zmeraj novo in sprejemljivo v vsakem času. Morda je tudi France že v mlajših letih, ko se je podil ob Blejskem jezeru rad poslušal besede svojega nekdanjega župnika, ki so padale na plodna tla. Danes se že lahko veselimo prve žetve.

Nova maša je minila, a za novomašnika se pravi delavnik še ni začel. Sedaj ne bo več slovesnosti, dnevi bodo mračni, mnogokrat bodo noči prepojene z obupom in nesmisлом, a on bo moral stati trdno in na lastnih nogah. Domači verniki in mnogi, ki se žrtvujejo in molijo za duhovnike, so mu izprosil poklic, a sedaj ga ne morejo pustiti samega. Mnoge molitve in žrtve bodo še potrebne, da bo njegovo delo obrodilo stoteran sad.

Salezijanska družba iskreno čestita župniji Vranja peč, še posebna zahvala in čestitke veljajo Francetovi družini. Še vedno veljajo don Boskove besede, da družina doseže večno srečo po sinu duhovniku.

ČRENŠOVCI

Nadaljevanje s str. 12

mesto, ki ga ne more nadomestiti nihče drug.

Slabo vreme se je obetal, redke deževne kaplje so skušale skaliti ganljivo slovo od doma. Kljub temu se je dolga procesija podala na nekaj kilometrov dolgo pot proti Črenšovcem. Marsikatero oko se je zvedavo ustavilo na pisanih narodnih nošah, ki so pripelle iz Ljubljane. V Prekmurju namreč narodne noše niso tako v „modi“, kot se to dogaja na Rakovniku, kjer brez narodnih noš ni slovesnosti. Tudi sestre iz Male Loke pri Ljubljani so se udeležile slavja nove maše, ker je Jože nosil lep mašni plašč, ki so ga same naredile.

Cerkev, ki ni majhna, je bila nabito polna. Veliko ljudi je moralo ostati zunaj. Ko človek opa-

zuje to pisano množico, ki s pesmijo in molitvijo pozdravlja novomašnika, nehote pomisli, da s tradicijo vere v Prekmurju ne more popolnoma razložiti. Ta človek, bodisi kmet ali delavec, je sprejemljiv za skrivnost, odprt do sočloveka, čeprav ga duh sekularizacije ne pušča neomadeževanega. Župnija Črenšovci je letos dobila dvajsetega od živečih duhovnikov. Ni to največje število v dekaniji, a vendar župnija zasluži, da ji čestita celotna slovenska Cerkev.

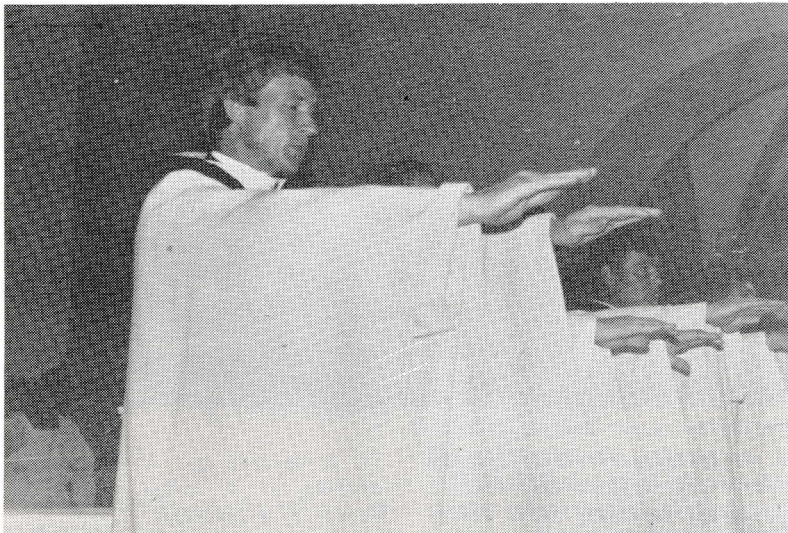
Slovesnost je minila, a v srcih ljudi je ostalo čudovito doživetje praznika. Morda je bilo to seme, vrženo v plodna tla. Eno pa je jasno: to kar daruješ sočloveku, ni nikoli zastoj. Kristus bi mogoče še dodal stavek: „Kdor more razumeti, naj razume!“

Brane

Rafko

NOVE MAŠE

SV. LOVRENC NA POHORJU

Člani salezijanske družine smo se v petek 29. junija z velikim veseljem zbrali v mariborski stolnici k duhovniškemu posvečenju našega sobrata Mirka Rakovnika. Mirko je naš peti novomašnik v tem letu, kar je zares velik božji dar naši družbi.

Sam obred posvečenja je bil preprost, a duhovno globok. S svojo lepoto je globoko vplival na ljudi. Posvečenje je vodil škof Vekoslav Grmič. Mirko je bil posvečen skupaj še s petimi letošnjimi slovenskimi novomašniki.

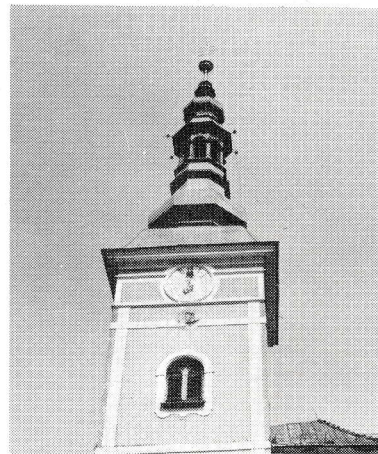
Slovesnost nove maše je bila 8. julija 1979 v njegovi rojstni župniji Sv. Lovrenc na Pohorju. Verniki te župnije so se pripravljali na ta dan z duhovno obnovo.

Že tri tedne pred novo mašo 16. junija so se zbrali šoloobvezni otroci k svoji duhovni obnovi – vodil jo je Stanislav Hočevar – nasledno soboto pa mladinska veroučna skupina pod vodstvom Antona Liparja. Duhovno obnovo za vse druge vernike je vodil Egidij Dolinar.

Vse tri skupine so na sebi primeren način poskušale spoznati pomen splošnega duhovništva vseh vernikov. Vsi smo odgovorni, da bo imela Cerkev dovolj duhovnih poklicev. Družine same so osnovne vzgojiteljice le teh. Duhovno zdrave družine so izvor duhovnih poklicev.

Na predvečer nove maše so župljani slovesno in pristrčno sprejeli novomašnika, svojega rojaka. Pred cerkvijo ga je najprej pozdravila njegova mama, za njo pa tudi bratje in sestre. V cerkvi mu je izrekel dobrodošlico domači župnik. Veselje in radost, da je dosegel cilj, pa sta mu izrazila predstavnika faranov in mladinske veroučne skupine. Takoj nato je bila akademija, ki jo je pripravila lovrenška mladina in mladi sobratje iz Želimljeja. Z besedo in pesmijo so prikazali pot vsakega duhovnega poklica ter vse prisotne spomnili, da smo vsi deležni splošnega duhovništva.

V nedeljo zjutraj smo se zbrali ob novomašnikovi rojstni hiši ob potoku Radoljni. Mati je dala svojemu sinu novomašniku blagoslov na duhovniško pot in ga priporočila Marijinemu varstvu. V nevezanem sprevodu smo odšli proti župnijski cerkvi. Tam je Mirko prvič daroval pred domačim občestvom najsvetejšo daritev Bogu. Pri njegovi daritvi ga je spremljalo devet drugih duhovnikov. Takoj po uvodni pesmi Novomašnik bod' pozdravljen, mu je brat izročil novomašni križ, ki naj mu bo luč na duhovniški poti, nato pa nečakinja še slovenski šopek. K mašni daritvi nas je v začetku povabil slavnostni novomašni pridigar Ivo Miklavc. Dejal je, da smo

se zbrali „zaradi tvoje vere in naše vere, zaradi tebe in zaradi nas, zaradi tega, ker smo od krsta naprej vsi duhovniki, ti pa še prav posebej. Zaradi Boga bomo danes molili, poslušali, pa tudi jokali.“

V pridigi je razvijal to misel še naprej. Poudarjal je Mirkovo globoko osebno vero, duhovno bogastvo njegovega pokojnega očeta in sploh celotno duhovno vzdušje domače družine. Tu so se gradili temelji njegove vere.

Čeprav je že prej imel svoj poklic, ga je Kristus klical na drugačno pot. Hotel ga je imeti popolnoma zase. Ni se mu mogel upirati. Sprejel ga je z vsem svojim bitjem. Sedaj bo sledil Kristusu, ki je živel in se žrtvoval za druge. „Samo v darovanju za druge je sreča v življenju.“ Te sreče smo lahko deležni vsi, kajti po krstu smo vsi duhovniki. Darujemo se drug za drugega, vsi skupaj pa nebeškemu Očetu.

V znak tega popolnega darovanja je pridigar vzel novomašniku iz rok šopek rož in mu izročil križ z besedami: „Sprejmi ta križ. Križ je najlepša roža sveta, roža, ki je vedno zelena, samo prav moraš gledati, roža, ki vedno cveti, to cvetje moraš videti. Diši. Križ, ta roža sveta ima čudoviti sad. Na njem cveti večnost, na njem sveti edina prava in resnična ljubezen, na njem cveti življenje, Bog.“

Po maši so mladi sobratje, novinci in aspiranti pripravili pester in vesel program. Vsi verniki so med tem bili deležni skromnega prigrizka. Veselo razpoloženje bi se še nadaljevalo, a nas je razkropila nevihta. V nas pa je ostalo globoko notranje doživetje tega dne, ki ni velik samo za Mirka, ampak za nas vse.

M. K.

VZGAJAJMO KAKOR DON BOSKO:

ODLOČEN „NE“ V VZGOJI

Mali otroci se bojijo teme, velikih praznih prostorov, bliska, tujih ljudi in živali. Ob obisku neznanca se mali Janezek skriva za mamico, ob grmenju se Majdica skriva pod posteljo ali za omaro. V takih primerih iščejo zavetja pri odraslih, zlasti pri starših. Oni naj bi jim nudili zavetje in jih zavarovali pred neznano nevarnostjo.

Toda tudi odrasli in veliki ljudje se marsičesa bojijo, za kar ni nobenega razloga. Med drugim se bojijo svojim otrokom reči „NE“.

Razlog za strahopetni „NE“ je v „znanstvenem“ prepričanju, da bi otroke frustrirali (ne zadovoljili potrebe). Psihoanalitik Freud je slikal vzroke za duševne bolezni. Našel naj bi jih v željah, ki jih človek ni mogel uresničiti. Te želje so stopile v podzavest in tam motijo naraven razplet duševnega življenja. Iz tega se rodijo psihoze, kot so histerija, zbeganost, tesnoba itd. Iz tega so nekateri, zlasti ameriški vzgojeslovci potegnili zaključek, da je treba otrokom dovoliti vse in jim nikdar reči „NE“. Toda to je velika zmotna. Tega se je zavedel tudi Benjamim Spock, ki je v svojih vzgojnih knjigah, ki so pri nas močno razširjene, na začetku priporočal, da naj starši otrokom v vsem ugodijo, sedaj pa zagovarja mnenje, da jim je treba tudi reči „NE“.

Nadaljnji razlog za strah pred „NE“ je malomarnost ali preutrujenost staršev. Mamica dobro ve, da je treba od sinčka zahtevati, da bo spravil v red svoje igračke, da si bo pred jedjo umil roke, da gre spat ob določeni uri, da si mora umiti zobe in podobno. Toda mamica je prišla vsa zbita iz službe, doma jo čaka gospodinjstvo in še delo, ki si ga je prinesla iz pisarne. Prav nič ji ni za to, da bi se spuščala v boj, prerekanje in razpravljanje z otrokom. Pusti, da otrok naredi, kakor se mu zljubi.

Pa tudi nejasnost v vzgojnih vprašanjih je dostikrat vzrok za to, da si starši ne upajo reči „NE“. Je res potrebno, da se otroci pri mizi

vedejo „dostojno“? Kaj pomeni danes „dostojno“? Ali ni „dostojno“ nekaj, kar je prišlo iz nekega drugega načina življenja, da ne rečemo iz nekega drugega sveta? Isto velja za „primerno“. Kaj je danes primerno, recimo poleti na morski obali ali v planinah? Koga naj otroci v mestu pozdravljajo? Kdo so osebe, ki jih moramo pozdraviti? Podobno je vprašanje o „svobodni“ uporabi hrane v hladilniku: ali naj si otroci sami vzamejo iz hladilnika tisto, kar jim prija, ali naj prosijo za dovoljenje starše?

Največja nejasnost pa je v moralnih vprašanjih: kaj je dobro in kaj slabo, kaj dovoljeno in kaj nedovoljeno, kaj dobro in kaj greh?

Sestavni del naših stanovanj so stopnice, najsij bodo notranje ali zunanje. Sestavljene so iz posameznih stopnic, ki nas vodijo navzgor, in iz ograje, da ne pademo dol in si ne naredimo kaj hudega. Za stopnice je oboje enako važno: stopnice, ki nas vodijo navzgor, in ograja, ki nam pravi „NE“, da ne pademo v globino.

Človeško življenje je podobno

stopnicam. Vsak človek, zlasti otrok, mora napredovati. Napreduje tako, da dela korake naprej, obenem pa se čuva vsega, kar bi mu moglo škodovati, da bi padel v globino.

Otroku lahko škoduje toliko reči. Za te reči je treba otroku reči jasen „NE“. Ta „NE“ pomeni dvoje: dejanje je slabo in tega dejanja ne smeš narediti. V primeru, da bi otrok storil prepovedano dejanje, čaka otroka kazen ali drugo znamenje neodobravanja. Otroku to dobro ve in se tega boji.

Pomembno za „NE“ je dejstvo, da je „NE“ vedno „NE“. Lahko pa se zgodi, da sta očka ali mamica bodisi slabo bodisi dobro razpoložena. V tem primeru se „NE“ spremeni v „DA“. Toda stopnice imajo ograjo tako ponoči kakor podnevi, tako pri lepem kakor slabem vremenu.

Za „NE“ je treba imeti često veliko poguma, če že ne tudi junaštva. Bodisi zaradi ravnanja drugih ljudi, ki jim je vseeno, kako se otroci obnašajo, bodisi zaradi zunanjih okoliščin življenja, ki sodobnega človeka enkrat dobro, drugič pa neugodno duševno razpoložijo. Zato morata očka in mamica ali druga vzgojna oseba, najprej samega sebe spraviti v red in pravilno razpoložiti in šele potem zahtevati, da se bo otrok ravnal po naših navodilih.

Nujno potrebno je, da se oče in mati točno dogovorita, kaj bosta zahtevala od svojih otrok. Prav tako pa se morata domeniti, da bosta „vedno“ isto zahtevala od njih.

Ker v modernem življenju starši ne morejo biti vedno s svojimi otroci in jih zato izročajo v varstvo drugim ljudem, je treba tem priložnostnim „vzgojiteljem“ čisto natančno povedati, kaj oni kot starši zahtevajo od otrok in zato pričakujejo, da bodo tudi občasni vzgojitelji ravnali prav tako.

Najbolj škodi otroku okoliščina, ko oče in mati ne zahtevata isto in z enako korajžjo od njega. Otroku lahko to opazi in začne izigravati očeta proti materi, mater proti stari materi in podobno. Tak otrok si ne bo mogel nikdar izoblikovati trdne moralne drže in se bo ravnal po okoliščinah, ki mu bodo bolj naklonjene. Iz takih otrok rastejo ljudje brez hrbtenice, se pravi osebe, ki nimajo jasnih moralnih načel ali se ne znajo dosledno ravnati po njih.

Valter Dermota

ŽUPNIJA BOŠTANJ

Za uvod

Zeleni plašč ob skrajnem robu Dolenjske, kjer se Mirna izliva v Savo, je posut s hišami vsake starosti; od tistih, ki govorijo o davni preteklosti, do novih, ki dajejo utrip sodobnemu življenju. To je župnija Boštanj s svojimi 2600 prebivalci, katerim bližnje tovarne režejo dober kruh.

Župnija Boštanj je postala salezijanca leta 1947, ko so salezijanci s težkim srcem zapustili Radno brez upanja na vrnitev.

Toda ne brez optimizma. Začeli bodo v novih okoliščinah, delo

bodo prilagodili času in razmeram. Tako je delal don Bosko. Presajeno zelje bo rodilo še bolj na novem zelniku. Iz zgledega življenja salezijancev na Radni, ki so ga spremljale molitve toliko redovnikov v nekdanji zavodski kapeli, bodo pognale kali novih poklicev; tako za salezijansko družbo kot za nekatere druge ustanove. Danes šteje boštanjka župnija še vedno 13 živečih redovnic in tri duhovnike. V zadnjih štirih letih so umrli iz naše župnije trije salezijanci: Franc Blatnik, Franc Kmetič in Franc Selak ter redovnica s. Gerar-

da Juntez. Iz povedanega vidimo, da je boštanjka župnija dala kar precej svojih moči slovenski Cerkvi in to kljub težavam, v katerih se je znašla v povojnem času. Župnišče je bilo med vojno porušeno. Farani, ki so povečini bili izseljeni v Nemčijo, sami potrebni pomoči, so ga z združenimi močmi pod vodstvom novih dušnih pastirjev salezijancev znova usposobili za normalno delovanje v njem.

Na župnijskem sedežu se je po vojni zvrstilo kar 5 župnikov salezijancev. Sedanji je šesti. Vsi so po svojih najboljših močeh gradili božje kraljestvo v dušah in pri tem niso zanemarili gospodarskih potreb župnijskih cerkva in župnijskega doma.

Peter Bogataj

Življenje v župniji

„Dobro delo se samo hvali“, pravi slovenski pregovor. Zato bi moralo biti tudi moje pisanje bolj skromno. Toda, s praznim listom res ne bo nihče vedel o našem delu, ki se je v zadnjem času zelo razmahnilo. In še bolj aktivno smo začeli prav zdaj, ko je čas dopustov in počitnic.

Mladinska veroučna skupina ne pozna ‚prostih‘ nedelj in zasluženih počitnic. Vsak teden in med tednom se zbiramo, ker pripravljamo župnijski svet, mladinska veroučna skupina in pevci, srečanje s starejšimi in bolniki, ki jih malokdaj vidimo v naši sredi, ker zaradi bolezni in oddaljenosti ne morejo v cerkev. Zato še bolj kot mi potrebujejo urico veselja in obujanja spominov. Pred mašo bomo mladinci in člani župnijskega sveta izrazili svoje misli o sebi kot kristjanah in o našem odnosu do sočloveka, o našem življenju, ki naj bo vedno polno iskanja, prizadevanosti, poglobitve, molitve in pomoči potrebnim. Tudi o staranju bomo spregovorili, pa ne, da bi koga hoteli prestrašiti, saj je staranje del človekovega življenja, ko se lahko pogosteje pogovarjaš z Bogom, se poslavljáš od zemeljskih stvarnosti in se poglobljšáš v duhovni svet. Lepe misli bomo izrazili tudi v pesmi, ki se poraja v srcih mladih in je posvečena Bogu. Tudi literati morajo priti na dan: iskrene in globoke misli naj ne ostanejo zaprte v poetu ali pisatelju.

Pevci znajo čudovito poživiti mašno bogoslužje in tudi ob tej

priliki nam bodo zapeli lepe stare cerkvene pesmi, ki jih starejši najraje poslušajo. Po mašni daritvi bomo pripravili majhno pogostitev in zapeli naše najlepše narodne pesmi. Za prevoz bolnikov je pripravljen sodelovati župnijski svet z organizacijo dobrovoljcev voznikov. Zelo želimo, da bi ti osamljeni in trpeči naši bratje in sestre našli med nami vsaj nekaj veselja in novo upanje v Njem.

Tudi dosedanje delo je prineslo mladim in starejšim veliko duhovne poglobitve in rasti v luči vere.

Nova maša

Velik dogodek za našo faro je razsvetlil upanje tudi tistim, ki niso najpogostejši obiskovalci naše cerkve. To je bilo na dan nove maše, ko je naš človek daroval svojo prvo mašo v farni cerkvi v Boštanju. Mnogo vernikov se je zbralo in mnogim so se utrnile solze, ko so videli prihajati po duhovniški poti svojega domačina. Prav on je dal spodbudo mnogim, ki so doslej stali ob strani. Začeli smo se srečavati pogosteje; nastala je večja

povezanost med mladimi in starejšimi, posebno v pevskem zboru, ki je dobil nekaj novih mladih članov. Število obiskovalcev verouka se je povečalo, odprle so se 'literarne duše' v skupini. Na duhovnih vajah na Trsteniku ni manjkalo pesmi, ki so dale življenja celemu večeru. S svojim novomašnikom Jožetom Andolškom smo se odpravili iskat notranjega miru v čisti svet narave na Trstenik na Gorenjskem. Mnogi so šele tedaj začutili božjo govornico narave, v gorah in vodah slovenskih planin. Obenem smo postali pravi kuharski mojstri. Za nedeljo smo povabili cel naš pevski zbor z župnikom. Ob prepevanju ljudskih pesmi in ob pospravljanju naših specialitet smo v veselju dočakali večerno molitev in povratek domov, pripravljeni na novo delo.

Dan duhovnih poklicev

Najvažnejši dogodek za našo faro poleg Jožetove nove maše je bil dan duhovnih poklicev, ki smo ga imeli v nedeljo 13. maja. Marsikdo ni pričakoval tolike slovesnosti in svečanosti. Povabili smo sestre redovnice iz naše župnije in aspirantke družbe Hčera Marije Pomočnice ali don Boskove salezianke, naša dva duhovnika in še nekaj drugih duhovnikov-salezijancev ter naše domače sestre redovnice, med njimi s. Marijo in s. Liberato, ki sta takrat praznovali ena 50, druga pa 40-letnico zaobljub.

Toliko lepih misli je bilo povedanih! Naše gostje z Gornjega trga v Ljubljani so tako lepo in skrbno pripravile svoj program, da so s svojo živo besedo pritegnile tudi tiste, ki bi drugače z užitkom zazehali. Njihovo mladostno salezijansko življenje ima toliko igrivih trenutkov, toliko smeha in radosti. S spodbudnimi mislimi so potrkale na srca vernikov, če morda tudi koga izmed nas ne kliče Bog prav tako kot nje v redovni poklic. Podale so nam tudi besedo svetega očeta Janeza Pavla II., ki je spregovoril mladim na svetovni dan poklicev.

Mladi smo kot velikokrat doslej dodali božji besedi tudi nekaj misli, ki skušajo prenesti božji klic v naše življenje. Upamo, da marsikdo resno prisluhne tem mislim in da skuša še bolj razmišljati o svoji veri. Najbolj ganljive so bile besede s. Liberato o njenem življenjskem delu. Veliko svežega optimizma in upanja daje bolnikom in posebno mladim s svojo ohranjeno mladostno in živo besedo. Skupaj z drugimi redovnicami vsako nedeljo pripravlja cerkev, da bi čim lepše in pristrčnejše darovali Bogu svojo eharistično daritev. Tudi s. Marija je svoje delo opravljala vedno tiho, brez hrupa in nepotrebnih besed in z veliko ljubeznijo. Njena molčečnost je najbolj zgovorna.

Slovesnost smo zaključili s pesmijo naših pevcev, ki so vedno redni spremljevalci vsakega mašnega bogoslužja. Tudi tokrat so se lepo pripravili in zapeli.

Po maši smo pogostili vse povabljenе. Salezijanske aspirantke so nam mladim povedale veliko zanimivega iz svojega vsakdanjega življenja.

Zaključek veroučnega leta

Samo dve nedelji po tem velikem dogodku so naši mlajši prijatelji, učenci 8. razreda zaključili zadnje osnovnošolsko veroučno leto. Na ta cilj so prišli le najbolj vztrajni in najtrdnější v veri, saj biti kristjan v današnjem času je velika božja dobrota, pa tudi zahtevna naloga, pred katero marsikdo klonе. Devet mladih ljudi, ravno polovica njihovega razreda je vztrajala. Čutijo, da iz varnih rok staršev, duhovnikov in učiteljev stopajo v svet, v katerem jih more marsikaj begati, vzbujati verske dvome... Povabili smo jih, naj brez strahu in sramu vstopijo v vrste mladinske veroučne skupine, kjer moremo postajati zreli kristjani v življenju današnjega sveta. Le kot mladi sodobni, napredni ljudje smo lahko tudi dobri kristjani v tej družbi in zgled tistim, ki ne poznajo ali nočejo poznati Boga.

Z zaupanjem v prihodnost

Naša veroučna skupina se je v zadnjem času zelo pomnožila in povežala. Za pomoč pri delu je zainteresiranih veliko mladih in radi jih sprejemamo v skupino. Pet mladincev se je pridružilo rednemu delu pevskega zbora, ki ga požrtvovalno vodi domači organist Ciril Udovč. Avgusta se bomo pridružili veliki skupini vseh pevskih zborov iz dekanije za slovesnost, ki bo v Gabrovki, kjer bo posvetitev novega zbornega oltarja.

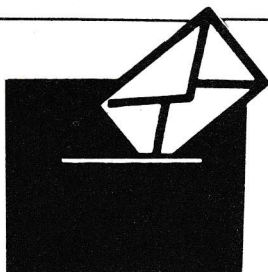
Z našim župnijskim svetom se mladi vedno bolj povezujemo. Zelo delaven je naš mladinski predstavnik v župnijskem svetu Jernej Andolšek.

Tudi naši najmlajši kristjani, prvoobhajanci, so se letos z veliko vnemo pripravili na prvo srečanje s Kristusom in to v velikem številu.

Takšni smo torej mi, naša farna skupnost z gospodom župnikom, ki brez velikih besed naredi veliko za našo versko rast. Pri svojem delu se zavedamo težav in preizkušenj, a z božjo pomočjo bomo vse premagali.

Mladi iz Boštanja

PISMO IZ KOROŠKE

Dragi gospod urednik Stanis!

Prosil si me, naj bi kaj napisal za bralce Salezijanskega vestnika o življenju v Mohorjevem dijaškem domu. Pa sedaj vidim, da si mi naložil težje delo kot sem mislil; izmed mnogih dogodkov, med katerimi so nekateri čisto intimno-družinski, sem moral izbrati nekaj dogodkov, ki so za širšo javnost. V domski vzgoji je tako kakor v družini: z ljubeznijo in skrbjo spremljamo mlade koroške fante skozi življenje od 10. do 18. leta, pa se dogaja, da je mnogokrat napačno razumljena in zavrnjena. In o takih doživetjih v družini navadno ne govorijo, temveč nosijo v srcu in pričakujejo tisti trenutek v življenju mladega človeka, ko bo spoznal in priznal dobrohotnost staršev oziroma vzgojitelja. In vendar pogum!

Preteklo šolsko leto smo imeli v domu 145 fantov. Pouk na Državni gimnaziji za Slovence, katero naši fantje obiskujejo, se je začel s sveto mašo 14. septembra. Osmošolci so morali pred maturitetno izpitno komisijo že v začetju junija. In 13. junija so se ti naši najstarejši otroci poslovili od doma. Bili so še dosti dobri učenci in so se že uveljavljali v koroškem kulturnem in javnem življenju. V našem domu smo imeli devet maturantov.

Drugi gojenci so ostali v domu do 6. julija, ko smo se z njimi skupaj tudi vzgojitelji in profesorji z mašo zahvalili Bogu za uspešno, za nekatere pa tudi neuspešno šolsko leto. En teden prej pa so gojenci doma pod vodstvom svojih vzgojiteljev, pripravili „Pokaži, kaj

si se naučil, oz. kaj znaš“, seveda samo iz glasbenega področja. Veliko se jih je zvrstilo tisti večer, verjetno preko trideset, od skromnih začetnikov pa do pravih „virtuozov“. Če bodo vztrajali, bodo lahko veliko koristili tudi z glasbo svojim rojakom.

Za omiko, srce in vero naših gojencev so poleg rednih oblikovalcev poskrbeli tudi izredni predavatelji. Tako sta v novembru dr. Šef in dr. Klevišarjeva predavala o čustvenem in spolnem zorenju. — Mladi so z velikim zanimanjem sledili predavanjem in tudi zelo sodelovali v razgovoru. — Prav tako v novembru so gledali film o Slovencih v Avstraliji, ki ga je predvajal g. Ciril Turk, izseljeniški duhovnik. — Po izvolitvi kardinala Wojtyła za papeža jim je g. Vinko Zaletel, župnik iz Vogrč, predaval o Poljski, domovini novega papeža. Gospod Zaletel je v preteklem mesecu obhajal jubilej: 1500 skioptičnih predavaj; le škoda, da je že skoraj čisto ob vid! — Malo pred božičem je mladi župnik iz Gozdanj, zavrtel film o romanju v Sveto deželo.

O poklicnem usmerjanju je skozi dva dni našim fantom govoril Stanko Hočevar iz Želimljeva in je svoje srečanje in razgovore zaključil s skupno sveto mašo v čast sv. Dominiku Saviu 4. majnika. — Upamo in tudi molimo, da bi se nekateri naši gojenci odločili za duhovniški poklic; saj teh tudi na Koroškem zelo primanjkuje.

Pred zaključkom šolskega leta so gojenci poslušali še dve predavanji; prvo je bilo za njih kot grenka pilula, drugo pa prijetna poslastica. Dne 11. junija je socialni delavec Jože Ramovš predaval o Alkoholu in Nikotinu; to sta dva sovražnika mladega človeka, mnogim jim danes podležejo. Večina je predavanju in razgovoru po skupinah z zanimanjem slededila. 18. in 19. junija pa se je mudil v našem domu g. Mirko Žerjav, veliki prijatelj mladine, ljudski misijonar in tudi

„veliki čarodej“. Na njemu lasten način jim je spregovoril o važnih življenjskih in verskih vprašanjih; lahko rečem, da so kar „viseli“ na njegovem pogledu in besedi in bili tisti čas pripravljeni za vse dobro. Za njihovo pridnost jih je nagradil s celovečernim programom v roko-hitrstvu in spretnostih.

Tudi letos so se precej udeleževali v športu, zlasti v nogometu, kjer so v jesenskem kolu škofijskega tekmovanja odnesli vse glavne pokale, v pomladanskem kolu istega tekmovanja pa zasedli druga mesta in dobili malo manjše pokale. Morali bomo nabaviti novo omaro za te športne trofeje. — Letos smo k tem tekmovanjem v zimskem času dodali še „Tekmovanje za don Boskov pokal“: tekmovali so v namiznem tenisu, namiznem nogometu in v šahu. Zaslužene nagrade in pokale jim je na don Boskov praznik razdelil g. Hanzi Olip, župnik v Šmarjeti, velik športnik in bivši gojenec Mohorjevega dijaškega doma.

Slika ne bi bila popolna, če ne bi omenil še praznika sv. Janeza Boska, ki je vsako leto tudi za Dom praznik prvega reda. V cerkvi je predsedoval našemu bogoslužju in nagovoril naše fante g. Cvetko Anton, župnik iz Medgorja. Za oder pa so gojenci pod vodstvom vzgojiteljev pripravili pevske, glasbene in recitacijske točke, za nameček pa še igro „Ali znaš živžgati?“

Znano je že, da so Korošci zelo misijonsko usmerjeni; čeprav nimajo svojih misijonarjev, zato pa imajo veliko „posinovljenih“: bogoslovcev, duhovnikov in celo škofa. S hvaležnostjo se vračajo ti mladi Indijci, Filipinci itd. na Koroško, da tukaj opravijo svojo primicijo in da se seznanijo s svojimi dobrotniki: poedinci in družinami, ki so se za njih žrtvovali. In tako smo tudi mi v domu imeli nekaj takih obiskov: že 20. septembra nas je obiskal Enrico Santos, bogoslovec iz Filipinov,

ki študira v Betlehemu. Na misijon-
ski praznik 24. oktobra se je mudil
med nami g. Ludvik Zabret, sal.
pomočnik-misijonar v Indiji; udele-
žil se je tudi misijonske prireditve
in že tradicionalne tombole, katere
čisti dobiček gre za misijone. —
Dne 4. junija je bil med nami
g. Majcen, misijonar iz Vietnama in
Formoze; en teden pozneje, ko je
bil g. Majcen zopet med nami, je
prišel na obisk škof dr. Kyriak
Kunnachery, iz Kerale, ki je po-
sinovljenec fare Medgorje. In deset
dni za njim sta prišla med nas dva
salezijanska novomašnika Filipinca
Zefirin Ledesma in Leo Ochoa,
študenta sta v Betlehemu, misijona-
rila bosta v Tailandiji, posinovili
so ju pa verniki slovenske župnije
Sele. Tako smo imeli še pred
zaključkom šolskega leta pravi dve
primiciji hkrati.

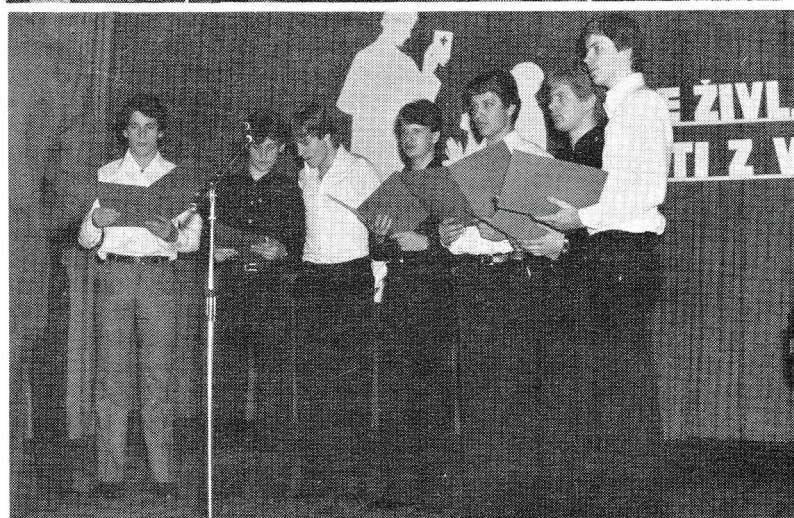
Treba bo zaključiti to pismo, ki
bi se lahko podaljšalo v nedogled
in postalo prava kronika. — Naj še
omenim, da smo se v tem šolskem
letu močno povezali tudi z nemško
govorečimi sobraty salezijanci na
Koroškem. Imeli smo tri srečanja:
s predavanjem, somaševanjem in
bratskim kosilom. Prvo srečanje so
organizirali sobratje iz župnije Sv.
Jožefa-Siebenhugel v Celovcu, po-
vabili so nas na grad Wernberk;
drugo smo imeli v župniji (salezi-
janski) Sv. Ruperta v Celovcu. Pri
tretjem smo pa bili mi Mohorjevci
za gostitelje; da bi pokazali, da
smo še Jugoslovani, smo jih za
zaključek srečanja peljali na Bled
na otok k Materi božji in še k
našim sestram Marije Pomočnice
na Partizanski ulici.

Domovinske vezi še posebej vsa-
ko leto krepimo preko naših sobra-
tov pomočnikov. Že drugič so naši
sobratje pomočniki bili naši gostje.
Letos nam je Bog dal tudi lepo
vreme in tako so si lahko ogledali
en del lepe koroške dežele. V
dokaz, da so res bili pri nas in se
niso potepali kje drugod, naj bo
tudi priložena fotografija. Veseli
smo vsakega obiska, sobratov po-
močnikov pa še posebej, saj njihov
obisk vedno tako planiramo, da
lahko skupno proslavimo god naše-
ga sobrata Toneta Hočevarja, ki je
v domu šef kuhinje. — Naj zaključ-
im to pismo s toplimi pozdravi
Tebi, dragi Stanis, kakor tudi vsem
dobrim bralcem Salezijanskega
vestnika.

Štefan Žerdin

G. Majcen in škof dr. Kunnachery

Don Boskov praznik

Obisk sobratov pomočnikov

SALEZIJANSKI SOTRUDNIK

Življenje v duhu evangeljskih blagrov

Naše življenje navdihujejo vrednote, ki jih je Gospod predložil kristjanom v govoru na gori.

Evangeljsko uboštvo nas vodi pri upravljanju gmotnih in duhovnih dobrin s preprostostjo in velikodušnostjo do bratov. Varovali se bomo vsakršnega razkošja in razkazovanja.

Evangeljski duh čistosti nas spodbuja k popolnemu in veselemu življenju v celibatu ali zakonu.

Sinovska pokorščina Bogu nas razsvetljuje in podpira pri zvestem izpolnjevanju družinskih, poklicnih in socialnih dolžnostih.

Vse svoje življenje hočemo preobraziti v bogoslužje: delo, odmor in apostolske pobude, radosti in trpljenje bomo živeli v Gospodovem duhu in naj postanejo njemu prijeten dar.

(Novi pravilnik I, 5)

V navedenem členu pravilnika je sistematično podana oblika apostolata za vsakega kristjana. Še posebej pa nam nakazuje, kako naj sotrudniki živijo v svetu:

- v duhu blagrov,
- evangeljske vrednote v duhu uboštva, čistosti in pokorščine Bogu
- in kako naj svoje življenje preobrazujejo v bogoslužje.

1. Evangeljske vrednote je Gospod predložil vsem kristjanom

Za pravilno razumevanje tega člena je treba takoj poudariti, da tukaj ne gre za način krščanskega življenja, ki ga živijo redovniki.

V duhu drugega vatikanskega koncila želimo tukaj poudariti, kar se je v preteklosti manj jasno pojmovalo, da smo v Cerkvi vsi kristjani, pa naj bomo katerega koli stanu ali reda, poklicani k polnosti krščanskega življenja in k polnosti ljubezni (C 40–41). NP v tem členu govori o blagih in treh evangeljskih svetih, kolikor jih morejo dejansko živeti vsi laiki, z ozirom na njihove možnosti, raz-

lične poklice in posebne okoliščine življenja: zakonski stan, vodstvo ali celibat zaradi božjega kraljestva. Na kratko bomo omenili nekatere „skupne“ in „svetne“ vidike teh evangeljskih vrednot.

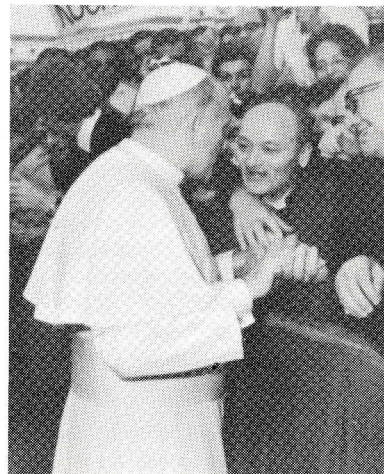
2. Evangeljsko uboštvo v svetu

Blagri na prvem mestu govorijo o uboštvu. V času koncila in še posebej v pokoncilski dobi se je veliko govorilo in razpravljalo o „ubogi Cerkvi in ubogih“. Za pravilno pojmovanje bomo navedli nekaj pojasnil.

V prvi vrsti je treba poudariti, da gre pri predlaganem uboštvu za sotrudnike za „evangeljsko uboštvo“, ki ga je živel Jezus in ga razglasil kot „blagor“. Preden tukaj pomislimo na ekonomsko ali sociološko dejstvo, moramo vedeti, da gre tukaj za nekaj duhovnega in verskega. V svetopisemskem pomenu so „ubogi“ ponižni ljudje, ki se zavedajo svojih omejenosti in zapajo v Boga. Kristus se predstavlja kot mesija ubogih in tudi sam je ubog, ker „sem krotak in iz srca ponižen“ (Mt 11,29) in kot kralj „krotak“ (Mt 21, 5). On sam preprosto, zahteva od svojih učencev predvsem to duhovno držo: „Blagor ubogim v duhu“ (Mt 5,3). Z drugimi besedami, zahteva od njih, da niso popolnoma nič navezani na zemeljske dobrine, da se zavedajo lastne revščine in slabosti ter potrebe po božji pomoči. Le tako postajamo sposobni želeti in sprejemati pravo bogastvo, ki prihaja od zgoraj.

Ko govorimo o duhovnem vidiku uboštva, ne smemo pozabiti resničnega uboštva, ki je znamenje in sredstvo za notranjo svobodo. Betlehem, Nazaret, javno življenje, križ so tudi različne oblike uboštva, ki ga je sprejel, živel in trpel Jezus. Kristus opozarja vse svoje učence na nevarnost bogastva (Mt 6, 19) in jih vabi k resničnemu uboštvu. Tako so dejansko živeli apostoli, sv. Pavel, ki je živel od dela svojih rok; to je bil ideal prve Cerkve, v kateri „nihče ni govoril, da je kaj tega, kar je imel, njegovega“ (Apd 4, 32).

JANKO NOVAK

SALEZIJANSKO ROMANJE V RIM

Družina letos organizira veliko romanje Slovencev k svetemu očetu. Na podlagi tega romanja se je slovenska salezijanska inšpektorija odločila, da istočasno organizira salezijansko romanje v večno mesto. Rim je namreč tudi salezijanski. Don Bosko sam je zgradil v Rimu cerkev Srca Jezusovega, v tem stoletju pa so v tem mestu postavili cerkev v spomin don Bosku, ki jo je posvetil papež Janez XXIII.

Pred kratkim se je inšpektor Rudi Borštnik mudil v salezijanski generalni hiši v Rimu. Vodstvo družbe je z veseljem sprejelo sporočilo o salezijanskem romanju. Veselijo se srečanja in radi bi spoznali slovenske molivce, sotrudnike, dobrotnike in starše naših salezijancev. Če bo vrhovni predstojnik, Egidij Vigano takrat v Rimu, se bo skušal sam srečati s Slovenci, prav gotovo pa bo prisoten gospod Raineri, ki je odgovoren za salezijansko družino.

Gospod inšpektor je bil tudi na avdienci pri papežu Janezu Pavlu II. Svetega očeta je pozdravil: „Slovenski salezijanci vas pozdravljajo!“ Papež je po zelo kratkem razgovoru vrnil pozdrav: „Bog jih blagoslavlja!“

Rim nas torej pričakuje. Kdor se hoče še bolj povezati s salezijansko družino v Sloveniji in hoče spoznati slovenske delavce za duhovne poklice, se še zmeraj lahko prijavi.

ZLATI JUBILEJ ŠTEFANA VOGRINA

SLAVJE V BOGOJINI

Nedelja 8. julija je bila za bogojansko župnijo praznik. Medse je sprejela svojega domačina gospoda Štefana Vogrina, da bi izrazila svoje veselje in mu čestitala za zlati jubilej mašniškega posvečenja. Zlatomašnik se je v svoji skromnosti hotel v vsej tihoti zahvaliti Bogu za veliki dar duhovništva v svoji rojstni vasi Ivanci. Domači župnik Jože Gjuran pa je menil, da zlatomašni jubilej ni navaden dan, zato mu je hotel dati poudarek, ki ga jubilarit zasluži. Slovesnost je res lepo potekala po zaslugi Janka Novaka, ki je skrbel, da je bilo vse na svojem mestu: deklamacije, pozdravi, petje, veselje.

Med slovesnim somaševanjem so jubilarita spremljali naš inspektor Rudi Borštnik, Avguštin Jakob in še trije bližnji zlatomašniki: Horvat Franc, tudi iz Bogojine, Majcen Andrej in Jože Kostanjevec, in še drugih devet salezijanskih duhovnikov. Jubilejni govor je imel domačin Štefan Kouter. Lepo je poudaril, da je vsaka maša zlata vredna in torej „zlata maša“.

Na koncu je spregovoril še zlatomašnik: ljudem je razložil svojo spominsko podobico, na katero je dal natisniti zahvalno misel iz 105 psalma in iz sv. Alfonza: „Marija, moja dobra mati, povej Bogu, da sem jaz tvoj otrok!“

Po slovesnosti v cerkvi so se gostje zbrali na zlatomašnikovem rojstnem domu za znamenito prekmursko mizo.

Jubilantu voščimo, da bi bil še dolgo nam vsem znamenje božje dobrote in vir milosti za nove duhovne poklice.

J. N.

Trstenik na Gorenjskem. Pred nekaj leti na novo zgrajen dom za onemogle in bolne salezijance. Kako si tu bolniki delijo besede nasveta in kako tukaj vlada starčevska palica?

Zanosno se iz dvorišča hiše oziraš v pobočja Storžiča. Pogled, ki v tebi prebuja pritaženo silo mladosti. Pogled, ki vabi v višino in izvablja tisto staro in sanjavo melodijo: z zakriviljeno palico v roki . . .

Samo še korak, dva in namesto sredi pobočij, ob svežem gorenjskem studencu, prestopiš prag hiše, potrkáš in zaslišiš pritaženi: „Naprej!“. In če si še vedno z mislimi nekje sredi skalnatih vrhov, ti ob pogledu na govornika zraste podoba viharnika. Podoba viharnika — tega smrti posvečenega junaka, drevesa s prve bojne črte visokogorskega sveta. Kot kak starodaven bojevnik hoče umreti stoje. Nobena junaška povest ne pripoveduje o njem, nobena ne sporoča zanamcem njegovih junaštev! Brez imena in brez slave, osamel v boju, pozabljen v smrti, gre skozi gorska tisočletja“.

Bil sem sogovornik letošnjega zlatomašnika Štefana Vogrina. Oktobra bo dopolnil oseminsedemdeset let. Če do neba povzdiguje mo novomašnika, pa smo ob zlatomašniku manj vzneseni, nekam hladni. In vendar je tu zvestoba dozorela. Nastopi veliki trenutek zahvale. Ko zlatomašnik s tresočo se roko povzdigne Kruh in Vino, je še najbližji pravi daritvi, Kristusu, ki je s trepetajočimi se ustnicami spregovoril: dopolnjeno je.

Spregovorila sva. Na začetku mi s pogumom, ki stojijo za njim dolga leta bojov in preizkušenj, pripoveduje, da bi pravzaprav zdaj le rad imel novo mašo.

„Zdaj sem star duhovnik. Če bi pa še enkrat mogel začeti z novo mašo, bi bil Bogu hvaležen. Še bolj bi skušal izgraditi lik duhovnika. Še bolj dosledno bi bil rad Kristusov duhovnik.“

Iz njegovih besed izžareva zavzetost in vdanost. Pomenkujeva se o njegovi bolezni. Že šest let ga pesti srčna astma in angina pectoris. Vprašujem ga o naporih, ki jih mora premagovati v bolezni. Zaprošim ga, da mi da vsaj eno lekcijo iz te velike šole trpljenja.

„Rad trpim. Vsako jutro se zahvaljujem za ta dar. Predvsem sem Bogu hvaležen, da me ohranja v takem razpoloženju. Zahvaljujem se mu za vse, kar mi pošilja. Prosim ga, da bi mi vedno po Marijinem zgledu rekel svoj dar.“

Otroštvo! Zlata doba otroštva! Naše skrito bivališče, kamor pribеžimo v težavah? Starejši ljudje

so večkrat tako iskreni in neposredni kot otroci. Starec postane spet dete, toda dete za drugi svet. Razmišljala sva o življenju, ki se izteka med dvema nerazumljivima začetkoma — rojstvom in smrtjo.

„Z veseljem se spominjam svoje mladosti. Lepa je bila. Imel sem dobre starše. Naša kmetija v vasi Ivanci v župniji Bogojini je bila sicer bolj kajžarska. Revni smo bili, toda lepo smo se razumeli. Z mamom sem rad hodil v cerkev. Blizu naše hiše je bila gostilna. Videl sem, kako so v gostilni plesali. Ko so v cerkvi zaigrale orgle, sem se začel vrteti in hotel zaplesati.“

Ni mi treba vpraševati o prvih znakih poklica. Še zdaj njegove besede preveva idealizem, ki ga je zajel še kot otroka.

„Posebno so me zanimali velikonočni obredi. Oh! To sem užival! In vse to veselje, ki sem ga doživljal pri maši ob materi in očetu. Doma sem rad ponavljal župnikove pridige. V kotu sem stopil na klop in obnavljal, kar je župnik pripovedoval. Še zdaj se spomnim, da sem začel: dragi verniki! . . .“

Potem je moral stopiti na realna tla, prav gotovo trda tla. To so bili začetki salezijanskega dela na Slovenskem. Začel je s šolanjem. Gimnazija v Veržaju, noviciat in študentat na Poljskem, asistenca na Rakovniku in v Murski Soboti, bogoslovje v Turinu.

„Zlasti se rad spominjam noviciata v Kleči Dolni na Poljskem. Kraj je blizu Katovic, tam blizu je bil doma sedanji papež. Osmega avgusta 1920 sem napravil zaobljube. Prav tisto leto je bil rojen papež Janez Pavel II. Bilo nas je 42 novincev. Slovencev šest. Imeli smo dobrega magistra. Zelo radi so nas imeli. Sicer smo Slovenci ta čas

doživljali krizo začetkov, vendar je šlo."

Kot vzgojitelj — asistent je deloval na Rakovniku. Dve leti po posvečenju v Turinu 7. julija 1929 je bil na Rakovniku katehet in tudi glavni pridigar ter spovednik.

Za Rakovnikom je po njegovih delavnih rokah kljical marsikateri zavod ali župnija. Šest let v Splitu ravnatelj sirotišča, leto dni v Veržeju, na župniji na Reki, šest let ravnatelj na Kodeljevem, potem župnikovanje na Trsteniku, duhovni vodja, spovednik in učitelj pri Hčerah Marije Pomočnice na Bledu, zadnjih šest let spet na Trsteniku, zdaj kot bolnik.

„Kot bolnik sem bil štiri leta pri naših sestrah v Lovranu, štiri na Bledu. Ko sem dobil hud srčni napad, sem odšel sem na Trstenik. Nato pa bolnišnica za bolnišnico. Štirikrat sem bil na Golniku. Zdaj sem že šesto leto tu. Ko sem prišel sem, ne bi dal sto dinarjev, da bom še kak dan živel. Rad bi še delal. Pridigal bi še rad! Lani sem še lahko hodil malo zunaj. Na pokopališču sem rad molil rožni venec. Zdaj ne gre več tako . . .“

Še sva se pogovarjala. Tako gladko mu je tekla beseda. Skupaj sva tako prehodila nekaj od njegovih steza ponižnosti in zvestobe. Ko je govoril, ga nisem samo poslušal, naravnost strmel sem nad njegovim življenjem. Tako pogumno ga je živel. V prvem hipu me je spominjal na upornost in vzdržljivost viharnika. Kako pogumno, kako zares viharniško kljubuje boleznim! Na koncu se mi je podoba o njem dopolnila. Za vsemi njegovimi besedami se je skrivala globoka življenjska modrost. Kakor samotna planika, ki vabi k občudovanju, ki tudi občudovalcu daje nekaj od svoje lepote:

Njen cvet, ta simbol večne čistosti gora!

Njena žametna lepota!

Njena skrita skalnata domovina!

Treba je moči, da jo le občuduješ, ne pa da je hlastno odtrgaš.

Uči nas odpovedi!

O njem sem še takole razmišljal:

Zato, da bi krščansko odšel od tam, kjer živiš, moraš na pot nevednosti. Zato, da bi imel, česar nimaš, moraš na pot razlastitve! Zato, da bi postal tisto, kar nisi, moraš na pot, na kateri nisi! In res je govoril o tem, da bi hotel imeti novo mašo, da bi hotel še trdo delati, da bi še pridigal . . .

Pogovarjal se je Zvone

IZ DRUŽINE MOLIVCEV ZA DUHOVNE POKLICE

Malo kronike

Nedelja 25. marca: Mnogo molivcev se je pridružilo množici v cerkvi Marije Pomočnice na Rakovniku ob posvetitvi treh salezijanskih novomašnikov. Hoteli so videti nove služabnike oltarja, za katere so tudi sami marsikaj zmolili in žrtvovali.

Sobota 26. maja: Tretji dan skupne molitve za duhovne poklice je bilo tudi letos lepo doživetje za mnoge. Zbralo se nas je še več kot lani, saj se je razdelilo okrog 800 spominskih podob. Pred mašo, ki jo je vodil nadškof dr. Jožef Pogačnik, nam je župnik in nekdanji dolgoletni spiritual ljubljanskega bogoslovnega semenišča Jože Vesenjak globoko in praktično govoril o pravi molitvi za poklice, ki izhaja iz življenja po veri in iz zaupanja v voljo božjo. Drugi višek dneva pa je bilo popoldansko molitveno bogoslužje. Vsa cerkev je navdušeno sodelovala s petjem in molitvijo.

Nedelja 27. maja: Ob priliki praznika Marije Pomočnice v Veržeju so se zbrali nekateri molivci za poklice iz Pomurja. Dopoldne je bilo vse, maša in procesija, v znamenju Marije Pomočnice. Marijini častilci so bili pripravljene po tridnevnic, ki jo je vneto vodil misijonar Janez Jenko. Zato je bila glavna maša res množična in procesija z Marijinim kipom dolga in z lepim petjem zbora in ljudstva. Popoldne pa so prišli do izraza tudi molivci za poklice s svojim molitvenim bogoslužjem. Ob zaključku jim je voditelj še enkrat razlagal in priporočal pomen molitve za duhovne poklice.

Duhovne vaje za najbolj zavzete molivke so bile dvakrat v juniju, pri Mariji Pomagaj na Brezjah. Za druge duhovne vaje se je priglasilo preveč udeleženk, zato so napovedane še tretje v jeseni ali pozimi. Hvalevredna je ta vnema za poglobitev lastnega duhovnega življenja. Obenem pa je to tudi moja skrb in sveta dolžnost, da vam k temu že iz hvaležnosti vsaj nekoliko pomagam.

Petek 29. junija: Najbolj vnete molivke, prijateljice Betanije, so se zbrale za praznik Srca Jezusovega

pri razmišljanju o Neskončni Ljubezni, pri sv. daritvi in bratski pogostitvi od strani Hčera Marije Pomočnice na Gornjem trgu v Ljubljani. Takole mi piše udeleženka P. J.: „Rada obnavljam misli iz preišljevanj duhovnih vaj . . . Ob takih in podobnih srečanjih dobim novih moči za boj proti svojim napakam. Tako skušam z božjo pomočjo začeti vsak dan znova. Hvala vam za ta duhovna srečanja, ki nam pomagajo tudi, da se med seboj spoznamo in podpiramo v rasti in širjenju ljubezni do Boga in bližnjega.“

Z. I.

Molivci pišejo

Tokrat ne bom objavljal pohvalnih izrazov o letošnjem dnevu skupne molitve za duhovne poklice, pač pa nekaj drugega. Samo eno pismo naj nas spomni, kako resno nekatere duše gledajo na zadevo. A. J. je težka bolnica že dolga leta in mi piše: „Bliza se skupni dan molitve pri Mariji Pomočnici na Rakovniku. Jaz se ga osebno ne morem udeležiti, zato pošljem svojega angela, naj stopi v cerkvi na moje mesto. V duhu bom združena z vami. V ta namen darujem svoje trpljenje, devetdnevnic in veliko rožnih vencev . . .“

Še vedno prejemam tudi take in podobne izjave: „Vsak dan bolj sem vesela, da lahko sodelujem pri tako lepem poslanstvu. Rada molim za duhovniški naraščaj. To me osrečuje, ker čutim, da sem tako še bolj povezana z Bogom.“ (R. I.)

„Seveda želim še naprej sodelovati pri skupnih molitvah in žrtvah za duhovne poklice, saj samo to še daje smisel mojim težkim življenjskim preizkušnjam“ (F. C. je invalidka).

Za konec pa še čisto salezijansko pismo gospe iz Gorenjske, ki se je zdravila na obali in gledala italijansko TV: „V soboto smo gledali papeža, ki je sprejel 50 tisoč salezijanskih gojencev in gojenk HMP. Imeli so prekrasne nastope. Papež jih je objemal, poljubljal in otroci so kričali od veselja, da so kar žareli njihovi obrazi“ (M. D.). Zbral Z. I.

DOBRI GOSPOD JANKO

NEKAJ SPOMINOV NA
POKOJNEGA JANKA
VALJAVCA

Pokojnega Janka Valjavca, vsi smo ga klicali za gospoda Janka, sem prvič srečal kot gojenec salezijanskega zavoda v Murski Soboti leta 1927 (on je bil takrat star 39, jaz pa 12 let). V značilno provincijalnem mestu, ki je bilo priključeno Sloveniji komaj devet let, je vse govorilo v prekmurškem dialektu; tudi jaz sem se moral učiti tega drugega „jezika“, ker sem bil doma iz Stajerske. Samo g. Janko je samo po sebi umevno govoril gorenjščino z značilnostmi Leš in Brezij. Nikdar se niti potrudil ni, da bi povedal kaj po prekmursko. Hvala Bogu, da tega ni storil! Vsaka njegova beseda v prekmurščini je bila tako okorna, da je nisi razumel, če prej nisi vedel, kaj je hotel povedati. Dasi je znal govoriti pet jezikov, in to dobro, je bil z jeziki, ki so jih govorili v Prekmurju „skregan“. To se je videlo zlasti pri njegovih naporih, da bi se naučil madžarščine. G. Janko je namreč hodil na dušno pastirsko pomoč po raznih župnijah in je nekaj časa nadomeščal celo župnika v Beltincih. Zato so zlasti starejši ljudje, ki so hodili v madžarske šole, želeli opraviti spoved v tem jeziku. Vendar se mu je pri madžarščini zgodilo isto kot pri prekmurščini: naučil se je samo pozdravljati „Hvaljen bodi Jezus Kristus“, vendar je vokale izgovarjal tako nesrečno, da jih je bilo v tako kratkem stavku kar pet narobe. Kar mu ni uspelo pri prekmurščini, je nadomestil pri pobožnosti do Brezjanske Matere božje. Še in še je pripovedoval, kako ga je njegova mati — iz njegovih besed bi sklepal, da je bila prava svetnica — vodila z bratom Metodom, ki je pozneje postal frančiškan, na božjo pot na Brezje. Dasi so imeli v Lešah lepo cerkev, je Valjavčeva mama svoje otroke vsako nedeljo, ob kakršnem koli vremenu, vodila na Brezje. Prišli so k sedmi maši. Vsi so šli k obhajilu. Potem je mati ostala še v cerkvi, otroka pa sta lahko šla ven in si ogledovala reči na štantih. G. Janko se je še in še trudil, da bi nam dopovedal, kako mu je mati pri

brezjanski Materi božji izprosila poklic. Še bolj važno pa je bilo, kako je znal s svojim pripovedovanjem gojence navdušiti za brezjansko Marijo in za slovensko božjo pot na Brezjah. To je bilo v tistih letih, ko se je Prekmurje nekako vraščalo v Slovenijo, zelo pomembno. G. Janko je bil prav zaradi svoje gorenjščine in zaradi svoje vztrajnosti ter navezanosti na Brezje, velik propagator za osrednjo slovensko božjo pot. Spominjam se, da smo kot gojenci Martinišča, šli na božjo pot na Brezje in tako prinesli do izraza navdušenje, ki nam ga je g. Janko vлил do brezjanske Matere božje.

G. Janka sem ponovno srečal na Radni pri Sevnici deset let pozneje. Bil je kaplan v Boštanju ob Savi, bival pa je v salezijanskem zavodu na Radni. Ker je Boštanj približno tri kilometre oddaljen od Radne, se je vozil tja s kolesom, saj je bilo kolo takrat „moderno“ prevozno sredstvo za „napredne“ duhovnike. Drugi pa so hodili peš ali se vozili s kočijo. Kot redovniki smo salezijanci hodili v talarju, medtem ko so drugi duhovniki hodili v črni obleki s sukničem in kolarjem. G. Janko se je za vožnjo s kolesom „oprostil“ talarja in se vozil v duhovniškem civilu. Ko ga je takratni provincial videl v tako „grešni“ opravi, ga je močno pokaral. Toda tudi potem, ko je predstojniku razložil svoje razloge, je ta vztrajal pri svojem. In g. Janko je

kljub temu, da se je pri vožnji s kolesom zelo potil, in ga je odpoved veliko stala, vzela talar.

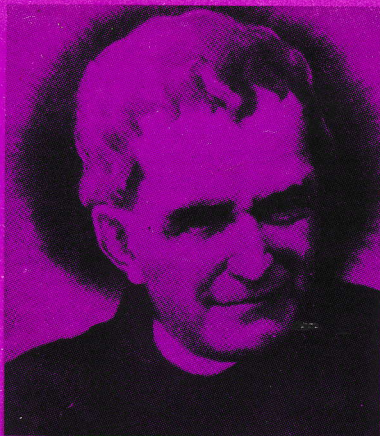
O tem dogodku se je med nami mladimi redovniki veliko govorilo in je zgodba na nas vse naredila izredno velik vtis. Kljub temu, da mu je bilo zelo hudo, zlasti še zato, ker je imel tehtne razloge, se je vseeno uklonil predstojniku in storil po njegovi volji.

Nazadnje sem bil več let skpaj z g. Jankom na Kodeljevem v Ljubljani. G. Janko je bil na Kodeljevem zelo rad. Vzrok te ljubezni je bila cerkvena in farna patrona sv. Terezija Deteta Jezusa. Ko so v predvojnih letih gradili kodeljevsko cerkev, je bil on urednik glasila „Mala Cvetka“, ki je z ene strani širila pobožnost do te mlade svetnice in se zavzemala za njeno duhovnost, z druge strani pa zbirala denar za gradnjo cerkve, ki naj bi postala osrednje svetišče na čast te izredne karmeličanske svetnice (pred vojno je Terezija Deteta Jezusa bila tako popularna kot sta danes popularni Ana Frank in Edith Stein). G. Janko je bil tako istoveten s cerkvijo in Terezijjo iz Lisieuxa, da so ga enostavno klicali za „Malo Cvetko“. On se tega ni prav nič branil, temveč je samo zamahnil z roko in se ljubeznivo nasmehnil.

Ko ravno govorimo o nasmehu, bi rad omenil, da je bil prav nasmeh ena izmed njegovih značilnosti. Po naravi in značaju je bil trda gorenjska grča, ki mu je mnogo bolj pristojal trden in odločen izraz obraza. Toda spomin na leto 1888, ko je umrl don Bosko in se je v Lešah rodil Janko Valjavec, ga je tako preoblikoval, da si je hote prisvojil don Boskov nasmeh. Saj tudi za don Boska vemo, da je bil po temperamentu kolerik in zato vse prej kot ljubezniv in dobrohoten. Toda z voljo in odločnostjo si je pridobil krotkost sv. Frančiška Saleškega. G. Janko je hotel posnemati svojega duhovnega očeta don Boska v tem, da si je prisvojil njegov ljubeznivi nasmeh.

G. Janko je imel priliko, da je nekako spremljal rast salezijanske družbe, zlasti v tem, kar zadeva don Boskovo svetniško razglasenje, kanonizacijo Dominika Savia in Marije Mazzarello. Zopet in zopet je pripovedoval, kako pogosto je naletel na duhovnike in dobre vernike, ki so bili prepričani, da

Dalje na str. 24

ALI GA POZNATE?

ČRTICE IZ DON BOSKOVEGA ŽIVLJENJA

44. Kako se je don Bosko boril za svoj Oratorij

Don Bosko izjavlja: Ni mogoče popisati navdušenja mojih fantov nad to mešanico pobožnosti, zabave, izletov. To jih je tako priklenilo name, da so bili ne samo popolnoma poslušni mojim ukazom, ampak so komaj pričakovali, da bi jim naložil kakšno nalogo. Nekega dne me je videl neki orožnik, kako sem samo z zamahom roke dosegel tišino štiristo fantov, ki so dotlej vpili, razgrajali, se podili po travniku, in je vzkliknil: Če bi bil ta general armade, bi se mogel uspešno bojevati z najbolj mogočno vojsko na svetu. Res, moji fantje so bili v pokorščini in navezanosti že kar nori name.

To pa je tudi povzročilo govorico, da bi mogel don Bosko s svojimi fanti vsak trenutek napraviti revolucijo. Ta smešna govorica je našla odmev tudi pri mestnem podžupanu markizu Cavourju, očetu znamenitega Camila in Gustava Cavourja. Dal je poklicati don Boska na magistrat, mu na

dolgo razlagal o govoricah o njem in zaključil:

— Dragi moj župnik, poslušajte moj nasvet in pustite pri miru tiste svoje barabe. Samo nevšečnosti povzročajo vam in oblasti. Zagotovili so mi, da je njihovo zbiranje pri vas nevarno, zato jih ne morem več trpeti.

— Gospod markiz, z njimi nimam drugega namena kot da pomagam tem ubogim sinovom našega ljudstva, da bi si ustvarili boljšo prihodnost. Ne pričakujem zanje denarnih sredstev, ampak samo primeren kraj, kjer bi se zbirali. Na ta način upam zmanjšati število prestopnikov, ki polnijo ječe.

— Motite se, dragi moj župnik. Zaman se trudite. Nikakega prostora vam ne morem dodeliti, ker smatram taka zbiranja za nevarna. Sicer pa, kje boste našli sredstva za najemnino in za toliko drugih stroškov, ki vam jih povzročajo tisti potepuhi? Ponavljam, da vam ne morem dovoliti zbiranja fantov.

— Uspehi, ki sem jih dosegel s fanti, mi zagotavljajo, da se ne trudim zaman. Mnoge fante, ki so bili popolnoma zapuščeni, sem zbral, jih obvaroval pred nevarnostmi, jim omogočil kako obrt. Njihov dom ni bila več ječa. Gmotnih sredstev mi doslej ni manjkalo. Ta so v-božjih rokah, ki se poslužujejo večkrat najbolj zaničevanih orodij za svoje najbolj vzvišene cilje.

— Ne bodite sitni, ubogajte me brez ugovora. Ne morem vam dovoliti zbiranja fantov.

— Dovoljenje ne bo zame, ampak v dobro toliko zapuščenih fantov, gospod markiz, ki bodo sicer žalostno končali.

— Nehajte, nisem tu, da bi se prepirala! To je ukaz! Hočem in morem preprečiti zbiranje fantov. Ne veste, da je vsako zbiranje prepovedano?

— Moja zbiranja nimajo političnega namena. Jaz poučujem verouk ubogim fantom, to pa delam z nadškofovim dovoljenjem.

— Nadškof ve za to?

— Popolnoma je informiran: nikoli nisem storil koraka brez njegovega dovoljenja.

— Toda jaz ne morem dovoliti tega zbiranja.

— Menim, gospod markiz, da mi ne boste prepovedovali poučevati verouk z nadškofovim dovoljenjem.

— Če bi vam nadškof dejal, naj odnehate s tem vašim neumnim delom, mu ne boste delali težav?

— Prav nobene. Začel in nadaljeval sem vse doslej v soglasju s svojim cerkvenim prestopnikom. Samo njegov namig, pa bom poslušen vam.

— Pojdite. Govoril bom z nadškofom. Toda potem se ne upirajte njegovim naredbam, sicer me boste prisilili k strogim posegom, ki bi jih nerad uporabil.

Ko so se stvari tako zasukale, sem menil, da bom imel za nekaj časa mir. Kako pa me je vznemirilo pismo bratov Filipov, ki so mi odrekli svoj travnik.

— Vaši fantje, so mi pisali, bratje Filippi, tako steptajo travnik, da ne ostane niti korenine od trave. Odpuščamo vam najemnino, toda v desetih dneh nam vrnite travnik. Dalj ne moremo čakati.

Ko se je razvedelo o mojih težavah, so mi prijatelji nasvetovali, naj opustim nekoristno podjetje, kakor so ga imenovali. Drugi pa so bili prepričani vedno bolj, ko so me videli s temi fanti, da sem postal čisto nor.

Nekega dne mi je velik prijatelj, dr. Borrelli dejal:

— Ali ne bi bilo pametneje omejiti se samo na kakih dvajset najmanjših fantov, druge pa lepo odsloviti; tako bi rešili svoje delo. Medtem ko bi nadaljevali z njimi verouk, bi nam Bog odprl kako primerno pot za večje delo.

Odgovoril sem mu: Ni potrebno čakati druge prilike. Prostor je pripravljen: veliko dvorišče, hiša z mnogimi fanti, kolonade, cerkev, duhovniki, kleriki, vse na moj mig pripravljeno za delo.

— Toda kje vidite vse to? me je prekinil Borrelli.

— Ne vem, kje so, toda gotovo so in so zame in za moje fante.

Tedaj je Borrelli bruhal v jok in vzkliknil:

— Ubogi don Bosko, zmešalo se mu je!

Vzel me je za roko, jo poljubil in se poslovil. Ostal sem sam v svoji sobi...

Iz Il Tempio di Don Bosco,
1979: 6 — stk

DOBRI GOSPOD JANKO Nadaljevanje s str. 23

don Bosko ne bo nikdar svetnik, in sicer zato, ker je bil preveč vesel in celo „veseljak“. Toda g. Janko je le upal, da se bo izkazala prava krščanska pobožnost. Skoraj sam ni mogel verjeti, da ni postal svetnik samo don Bosko, temveč tudi Dominik Savio, Marija Mazzarello in nazadnje še don Rua.

Še eno značilnost bi rad omenil: g. Janko ni hotel biti nikdar predstojnik. K temu ga je silila

njegova ponižnost in skromnost. Čutil je, da je premalo dober do drugih. Bal se je, da bi komu s predstojniškega mesta naredil kako krivico ali koga užalostil. S tem ni rečeno, da g. Janko ni bil dober. Rekli bi lahko, da je bil prava dobričina. Toda kljub svoji dobroti je bil o samem sebi prepričan, da je premalo dober, da bi bil „dober“ predstojnik.

Valter Dermota